

378.1981

ร 442 ก3

ร. 2

การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญานิพนธ์

ของ

ราตรี พงษ์สุวรรณ

14 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68366

h 43649

การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ
ของ
ราตรี พงษ์สุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ
นักศึกษา รวมทุกด้านและแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านสภาพแวดล้อม ตามตัวแปร เพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทาง
การศึกษา ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือนและ
สถานที่พัก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ที่มาฟังการบรรยายที่
มหาวิทยาลัย จำนวน 1,120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม
ข้อมูลส่วนตัวนักศึกษา แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย และแบบสอบถามปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
รวมทุกด้านในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านส่วนตัวนักศึกษา
2. เมื่อพิจารณาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ
คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก มีปัญหาการปรับตัวในระดับปานกลาง
3. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ
คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา และสถานที่พัก พบความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนรวมทุกด้าน ตามตัวแปร ทักษะ
ที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และค่าใช้จ่ายต่อเดือน พบความแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแต่ละด้าน ตามตัวแปร เพศ
คณะที่ศึกษา และภูมิหลังทางการศึกษา พบความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแต่ละด้าน ตามตัวแปร ทักษะ
ที่มีต่อมหาวิทยาลัย พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านส่วนตัวนักศึกษา
ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านสภาพแวดล้อม

7. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปัญหาการปรับตัว ด้านส่วนตัวนักศึกษา และด้านอาจารย์ผู้สอน เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา

8. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปัญหาการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก

A STUDY OF RAMKHAMHAENG UNIVERSITY FIRST YEAR
STUDENTS' PROBLEMS IN LEARNING

AN ABSTRACT

BY

RATREE PONGSUVAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1997

This study was designed to investigate the Ramkhamhaeng university first year student' problems in learning adjustment and to compare the problems as a whole and one of these four aspects at a time ; personal, instructors, relationship with friends and environment aspects. The comparison was made according to the students' sex, the enrolled faculty, the educational background, attitude toward the university, activity participation, monthly expense and residence. The subjects were 1,120 first year students attending classes in 1996 academic year. The data were collected through private questionnaires of students, the questionnaires of student's attitude towards on the university, the questionnaires about problem in learning adjustment and analyzed by t-test and analysis of variance.

The results of this study were as follows :

1. The students' problems in learning adjustment as a whole existed a moderate level. Those four aspects of problems in learning adjustment arranging from the highest to the lowest means were the environment, relationship with friends, instructors and personal aspects respectively.

2. When considering the problems in learning adjustment as a whole according to sex, the enrolled faculty, the educational background, attitude toward the university, activity participation, monthly expense and residence, the problems existed on a moderate level.

3. When comparing the problems in learning adjustment as a whole according to sex, the enrolled faculty, the educational background and residence, no statistical difference existed.

4. When comparing the problems in learning adjustment as a whole according to attitude toward the university, activity participation and monthly expenses, statistical significant differences existed at .05 level.

5. Non statistical significant differences existed when comparing each aspect of the problems in learning adjustment according to sex, the enrolled faculty and the educational background.

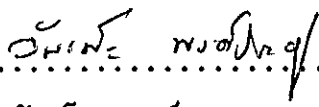
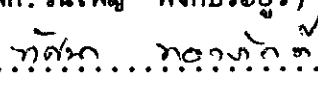
6. When comparing each aspect of the problems in learning adjustment according to attitude toward the university, statistical significant differences existed at .05 level in personal, instructors, relationship with friends and the environment aspects.

7. Statistical significant differences existed at .05 level in personal and instructors aspects when Comparing the problems in learning adjustment according to activity participation.

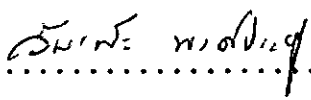
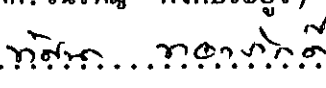
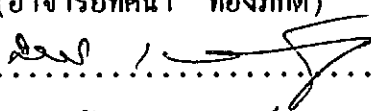
8. Statistical significant differences existed at .05 level in relationship with friends when comparing the problems in learning adjustment according to monthly expense and residence.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

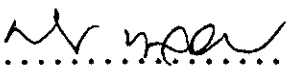
คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน
(ผศ. วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
.... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ท่องภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ผศ. วันเพ็ญ พงศ์ประยูร)
.... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ท่องภักดี)
.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ. บังอร เสตนนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเพ็ญ พงศ์ประยูร ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ทัศนากุศล ทองภักดี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสดินนท์ กรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษาพร้อมแนวคิด และข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์ และอาจารย์พรณิศา วาณิชการ ที่กรุณาให้คำแนะนำและ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการท้าววิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ เลขานุการคณะมนุษยศาสตร์ และหัวหน้างานนโยบายและแผนคณะมนุษยศาสตร์ ที่ให้โอกาสในการศึกษา และสนับสนุนการท้าววิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานในสำนักงานเลขานุการ คณะมนุษยศาสตร์ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จ

และขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ และคุณแม่ ที่เสียสละสนับสนุนการเรียนและทุนทรัพย์คอยห่วงใย และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งพี่ ๆ ทุกคน และน้องที่ให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง และคอยให้กำลังใจจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ราตรี พงษ์สุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	39
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางการศึกษากับการปรับตัว ..	45
เอกสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57
การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	61
วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล	74
ผลการศึกษาค้นคว้า	75
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	101
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	101
วิธีดำเนินการวิจัย	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	103
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	104
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	126
ประวัติย่อของผู้วิจัย	159

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประมาณการกลุ่มประชากรที่เข้าฟังการบรรยาย ปีการศึกษา 2539	58
2	แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาทั้งหมดกับจำนวนนักศึกษา ที่เข้าฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย	59
3	แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	60
4	แสดงจำนวนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 ที่เป็น กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ	75
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	78
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยจำแนกตามเพศ	79
7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยจำแนกตามคณะที่ศึกษา	80
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยจำแนกตามภูมิภาค ทางการศึกษา	83
9	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ มหาวิทยาลัย	84
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามการเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา	85
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามค่าใช้จ่าย ต่อเดือน	86

12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามสถานที่พัก	88
13	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ	91
14	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวด้าน การเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ซึ่งจำแนก ตามคณะที่ศึกษา	92
15	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 จำแนกตามภูมิภาค ทางการศึกษา	93
16	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ นักศึกษา จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย	94
17	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ นักศึกษา จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	95
18	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวด้าน การเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 จำแนก ตามค่าใช้จ่ายต่อเดือน	96
19	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อนของนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่	98
20	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวด้าน การเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 จำแนกตามสถานที่พัก	99
21	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านความ สัมพันธ์กับเพื่อนของนักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกันจำแนกเป็นรายคู่ ...	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพการดำเนินชีวิตในสังคมทุกวันนี้เต็มไปด้วยปัญหา ข้อขัดแย้งและความยุ่งยาก นานาประการ เนื่องจากสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่น ๆ ผู้ที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมย่อมจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวเป็นอย่างดี และมีบุคลิกภาพที่มั่นคง อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การปรับตัวเป็นกิจกรรมที่สำคัญของชีวิต ซึ่งการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะอย่างไรวินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคล และสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่บุคคลนั้นกำลังเผชิญอยู่ (กันยา สุวรรณแสง. 2533 : 61)

สำหรับบุคคลที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน ถ้ายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้แล้ว ผลการเรียนก็จะไม่ดีเท่าที่ควรหรืออาจจะต้องออกจากโรงเรียนกลางคันได้ ดังที่ โกวาน และ เดมอส (มณูญ แปนเจอร์ญ. 2522 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Gowan and Demos. 1965 : 102) กล่าวสรุปถึงสาเหตุที่เด็กต้องออกจากโรงเรียนกลางคันว่า เนื่องจากขาดความอบอุ่นทางบ้าน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่ และทราเวอร์ส (Travers. , 1958 : 102) นักจิตวิทยาอเมริกัน กล่าวว่า การปรับตัว สภาพทางบ้าน ความสนใจ ความมุ่งมั่น ทักษะที่มีต่อสถาบัน วิชาที่เรียน และอาจารย์ที่สอนต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสิ้น

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการศึกษาระดับสูง ที่สังคมมอบหมายให้ทำหน้าที่พัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้และเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอันมีค่าแก่บุคคลสังคมและประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา. 2520 : 250) การที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้นนอกจากจะต้องส่งเสริมทางด้านสติปัญญาแล้ว ยังต้องส่งเสริมด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการปรับตัว สภาพแวดล้อมของนักศึกษาควบคู่กันไปด้วย เพราะนักศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความถนัดทางการเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือไปจากสติปัญญารวมอยู่ด้วย เช่น องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม การสนใจ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญา (Anastasi. 1967 : 152)

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 17 - 19 ปี ซึ่งเป็นวัยที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนปลายกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่สำคัญของชีวิต อาจจะประสบความยุ่งยากหรือวิกฤติการณ์ในการปรับตัวมากที่สุด เพราะนักศึกษาที่อยู่ในวัยนี้มีภาระมากมายหลายด้านที่ต้องปฏิบัติให้ลุล่วง เช่น การศึกษาเล่าเรียน การปรับตัวและการพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อการดำเนินชีวิตที่ปราศจากปัญหาใด ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (นิภา นิธยาน. 2520 : 20 - 21)

เฟลเคอร์ (Felker. 1973 : 559 - 560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ตั้งแต่ปีแรกของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะสามารถปรับตัวต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ จะเกิดความเครียดทางจิตใจและมีผลต่อสุขภาพจิต ซึ่งสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 10) ที่ศึกษาพบว่าระยะเวลาการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของนักศึกษาเป็นระยะวิกฤติที่สำคัญที่มีผลต่อการเรียนไปอีก 4 ปีข้างหน้า อีกทั้งประสบการณ์ที่ผิดพลาดล้มเหลวที่นักศึกษาประสบในชั้นปีที่ 1 อาจเป็นผลทำให้ไม่สามารถศึกษาต่อไปจนสำเร็จได้

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้ศึกษาสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามที่มหาวิทยาลัยจัดให้ก็ได้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2530 : 45) มหาวิทยาลัยรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนในระดับปริญญาตรี โดยไม่มีการสอบคัดเลือกและไม่จำกัดจำนวนใน 7 คณะวิชา คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และคณะเศรษฐศาสตร์ ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นแบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาศึกษาในปีการศึกษาหนึ่งออกเป็น 2 ภาค คือการศึกษภาคเรียนปกติและภาคเรียนฤดูร้อน

นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษากติได้ภาคละไม่เกิน 24 หน่วยกิต ภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคละไม่เกิน 12 หน่วยกิต มหาวิทยาลัยจัดอำนวยความสะดวกด้วยระบบสหวิทยาการ คือ คณะหรือภาควิชาใดมีหน้าที่เกี่ยวกับสาขาวิชาใดก็จะอำนวยความสะดวกและวิจัยในสาขานั้น ๆ แก่นักศึกษาทุกคนทั่วทั้งมหาวิทยาลัย ทั้งนี้คณะหรือภาควิชาต่าง ๆ จะไม่เปิดสอนกระบวนวิชาซ้ำกัน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2531 : A23) การจัดการเรียน

การสอนมีทั้งบรรยายในชั้นเรียนและการใช้สื่อการสอนทางไกล ได้แก่ บรรยายทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทางวิทยุกระจายเสียง และการบริการวิชาการที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค สำหรับการบรรยายในชั้นเรียนทั้งที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่หัวหมากและที่วิทยาเขตบางนา ซึ่งมีชื่อไม่เป็นทางการว่า "วิทยาเขตปัจฉิมสวัสดิ์ - สุวรรณภาศรี" มีการใช้โทรทัศน์วงจรปิดประกอบการสอนในวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก เช่น วิชาพื้นฐานทั่วไป นักศึกษาที่มาเรียนมี 2 ประเภท คือ นักศึกษาที่มีงานทำกับนักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำ ส่วนพฤติกรรมการมาเรียนมีทั้งมาเรียนประจำที่มหาวิทยาลัย มาเรียนเป็นบางครั้งและไม่เคยมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเลย นักศึกษาจะมามหาวิทยาลัยเมื่อมีการลงทะเบียนเรียนและ/หรือมีการสอบ สื่อการเรียนที่ใช้คือตำรา แถบบันทึกเสียงสรุปคำบรรยาย สรุปย่อวิชาต่าง ๆ ของชมรมทางวิชาการ สรุปข้อสอบวิชาต่าง ๆ ของภาคเรียนก่อน ๆ พร้อมคำเฉลย สำหรับการเรียนในชั้นเรียนไม่มีการตรวจสอบเวลาเรียน นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น การเรียนให้ประสบผลสำเร็จ นักศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พึ่งตนเองสูง มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร แม้ว่ามีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา แต่อาจารย์ก็ไม่สามารถดักเตือน ควบคุม ดูแลความประพฤติของนักศึกษาได้ทั่วถึง เพราะปริมาณนักศึกษามีมาก (ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. 2532 : 3 - 4)

นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (เป็นการย้ายจากโรงเรียนมาสู่มหาวิทยาลัย เมื่อเข้ามาแล้วก็จะพบกับสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่แตกต่างไปจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ สถานที่อาคารเรียน หลักสูตรการเรียน วิธีการเรียน การวัดผลการศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิดความเครียด โดยเฉพาะในปีแรก เพราะต้องจากบ้านและยังมีฐานะที่ไม่สมบูรณ์ ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนและสังคมในหลาย ๆ ด้าน เช่น จากการเรียนที่มีอาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนการสอนมากกว่าตัวนักศึกษาเอง มาสู่การที่ต้องรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเอง เรียนในชั้นเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนเป็นจำนวนพันคน และมีการดำเนินการสอนโดยใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน นักศึกษาต้องเรียนรู้ในเรื่องการแบ่งเวลา การวางแผนการเรียน การสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา บางครั้งอาจจะรู้สึกหงอยเหงาและซึมเศร้า หรือมีความขัดแย้งในใจเกี่ยวกับมาตรฐานและค่านิยมในมหาวิทยาลัย และปัญหาอื่น ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลให้เกิดปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาทั้งสิ้น

นอกจากนี้ จากการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยไม่มีการสอบคัดเลือกและไม่จำกัดจำนวนนั้น ในแต่ละปีจะมีผู้มาสมัครเข้าเป็นนักศึกษาจำนวนมาก ในปีการศึกษา 2539 มีผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา จำนวน 81,160 คน (กองแผนงาน. 2539 : 6) ทำให้มหาวิทยาลัยต้องประสบปัญหาด้านการเรียนการสอน สถานที่เรียนไม่เพียงพอ และปัญหาอื่น ๆ เป็นจำนวนมากด้วย (เฉลิมเผ่า อจละนันท์.

2529 : 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้นักศึกษาประสบปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการศึกษา และส่งเสริมการปรับตัวด้านการเรียนให้กับนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาพัฒนาบุคคลให้มีสุขภาพจิตดี มีคุณภาพและ เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิภาคหลังทางการศึกษา ทิศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ~~นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน~~
2. ~~นักศึกษาต่างคณะกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน~~
3. นักศึกษาที่มีภูมิภาคหลังทางการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน

7. นักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39.. ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย จำนวน 55,787 คน ซึ่งได้จากการใช้สถิติจากกองแผนงาน โดยนำจำนวนนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2536, 2537, 2538 มาเทียบหาอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่มาสมัครทั้งหมดกับนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย แล้วหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน เพื่อกำหนดเป็นค่าประมาณการของนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2539

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39.. ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จากประชากร 7 คณะ จำนวน 1,120 คน โดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 97 ของยามานาเน (Yamane. 1970 : 580 - 581)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ

3.1.2 คณะที่ศึกษา

3.1.3 ภูมิหลังทางการศึกษา

3.1.4 ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย

3.1.5 การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

3.1.6 ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

3.1.7 สถานที่พัก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการเรียนได้ ได้แก่ อุปสรรคด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 ด้านส่วนตัวนักศึกษา ไม่สนใจการเรียน ไม่เอาใจใส่ ไม่เข้าชั้นเรียน เมื่อมีปัญหาการเรียนแล้วไม่กล้าถามเพื่อน ไม่กล้าซักถามอาจารย์ ไม่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่วางแผนการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากเกินไป

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ อาจารย์ดุด่า ไม่สนใจนักศึกษา ไม่เข้าสอน ไม่มีอุปกรณ์ประกอบการสอน สอนหนังสือเร็ว เขียนตำราอ่านแล้วไม่เข้าใจ ไม่มีเทคนิคในการสอน

1.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ได้แก่ เพื่อนชวนคุยขณะเรียนหนังสือ เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเรียนเมื่อไปขอความช่วยเหลือ ไม่ได้รับความยอมรับจากเพื่อน หาเพื่อนที่มีความสามารถให้คำปรึกษาปัญหาการเรียนไม่ได้

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ห้องเรียนสกปรก จำนวนนักศึกษาแน่น ห้องเรียน อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน พังเสียงอาจารย์ ไม่ชัดเจน ทีวีในห้องพังคำบรรยายภาพไม่ชัด อาคารเรียนหายาก ห้องสมุดมีหนังสือน้อย

2. เพศ หมายถึง นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

3. คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะที่นักศึกษาสังกัดอยู่ 7 คณะ คือ

- คณะนิติศาสตร์
- คณะบริหารธุรกิจ
- คณะมนุษยศาสตร์
- คณะศึกษาศาสตร์
- คณะวิทยาศาสตร์
- คณะรัฐศาสตร์
- คณะเศรษฐศาสตร์

4. ภูมิหลังทางการศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่นักศึกษาเรียนครั้งสุดท้ายก่อน เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง แบ่งเป็น

4.1 สถาบันการศึกษาของรัฐบาล

4.2 สถาบันการศึกษาของเอกชน

5. ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ระบบการเรียนการสอน คุณภาพของ บัณฑิต และแนวโน้มที่มีต่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

6. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมของพรรคหรือชมรม ที่จัดตั้งขึ้นโดยได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นพรรค-ชมรม ตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย รามคำแหง ว่าด้วยกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2522

7. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับเพื่อใช้จ่ายในการศึกษา ของแต่ละเดือน เช่น ค่าหนังสือ ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมค่าลง ทะเบียนเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

7.1 ค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,500 บาท ลงมา ถือเป็นค่าใช้จ่ายระดับต่ำ

7.2 ค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 1,500 - 2,500 บาท ถือเป็นค่าใช้จ่ายระดับปานกลาง

7.3 ค่าใช้จ่ายมากกว่า 2,500 บาทขึ้นไป ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายระดับสูง

8. สถานที่พัก หมายถึง สถานที่ที่นักศึกษาพักอาศัยอยู่ขณะศึกษา แบ่งออกเป็น บ้าน ตนเอง หอพัก บ้านเช่า บ้านญาติ และอื่น ๆ

9. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ที่มีรหัส ประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39.. ทั้ง 7 คณะ ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางการศึกษากับการปรับตัว
6. เอกสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1 ความหมายของการปรับตัว

โคลแมน และแฮมเมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69 ;

อ้างอิงมาจาก Colman and Hammen. 1964 : 69) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายาม ของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้น จะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนกระทั่งบุคคลนั้น สามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้บุคคลนั้น ก็จะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 180) ที่กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

อิงลิช และอิงลิช (พงษ์สุดา รัตนมาสมงคล. 2533 : 45 ; อ้างอิงมาจาก English and English. 1958 : 13) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า เป็นภาวะ

ของความสัมพันธ์ที่กลมกลืนเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะได้รับความพึงพอใจในการตอบสนอง ทั้งร่างกาย จิตใจและสังคม การที่บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ แสดงถึงการเป็น คนปกติ ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ไม่สามารถปรับ พฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมส่วนใหญ่ได้ บุคคลนั้นก็จะดำเนินชีวิตได้อย่างไม่เป็นสุข เกิดปัญหา ต่าง ๆ ตามมา

อรรถัย ชื่นมนุชย์ (ม.ป.ป. : 11) กล่าวว่า การปรับตัวคือ ปฏิกริยาของคนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การปรับตัวจะรวมถึงการปรองดองไกล่เกลี่ยความต้องการส่วนตนให้สอดคล้อง กับความต้องการของสิ่งแวดล้อมด้วย

เดโช สนวนานท์ (2512 : 8) กล่าวว่า การปรับตัวของแต่ละบุคคลจะ ครอบคลุม ทั้งการปรับตัวทางกาย การปรับตัวทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคม ซึ่งหมายถึง สภาพาสัมพันธ์ที่กลมกลืนกันระหว่างร่างกายกับอารมณ์และสังคม

สุโท เจริญสุข (2520 : 51) การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกมา ให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อแก้ปัญหาเมื่อประสบความคับข้องใจ จึงต้องใช้กระบวนการปรับตัวเมื่อ คนเราเกิดความไม่สบายใจขึ้นแล้ว เราจะต้องแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเสมอ เพื่อช่วยให้ตนเองมีความรู้สึกที่ดีขึ้น

สมชาย วรดิเรก (2527 : 9) ได้อธิบายว่า การปรับตัว คือ ลักษณะการ กระทำในเรื่องความต้องการของมนุษย์ แบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทาง กาย ซึ่งหมายถึงความต้องการอาหาร น้ำ การออกกกำลังกาย การขับถ่ายและความต้องการอีก อย่างหนึ่ง คือ ความต้องการตำแหน่งทางสังคม ความปลอดภัย ความรัก ความเป็นอิสระและ ความสำเร็จ ดังนั้น การที่มนุษย์ตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเป็นความพยายามที่ ต้องการให้การกระทำของตนเองสอดคล้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่ จึงจะทำให้ เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อภิวันทน์ วงศ์ข้าหลวง (2529 : 26) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ปัญหาของบุคคลในระดับปกติ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม เพื่อน ครอบครัว การเงิน การงาน และอนาคต รวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปด้วย

ดารณี ประคองศิลป์ (2530 : 24) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การรับรู้ของบุคคลในระดับปกติจากจิตสำนึกเกี่ยวกับอารมณ์ สังคมและสิ่งแวดล้อม

เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2532 : 9) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึงสภาพจิตใจของคนเราที่รับรู้ในระดับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

ธีระ ชัยยุทธบรรยง (2533 : 15) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง ความพยายามที่บุคคลปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านส่วนตัว สังคมและสิ่งแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

1.2 สาเหตุของการปรับตัว

โคลแมน และแฮมเมน (มองพรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 71 ;

อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974 : 93 - 94) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับตัว อาจมีสาเหตุแตกต่างกันไป สาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากบุคคลนั้นเอง หรือจากสภาพแวดล้อม และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั้นเอง หรือเป็นปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปบุคคลนั้นก็จะพยายามปรับตัวต่อสภาพที่เป็นปัญหาที่เขากำลังเผชิญนั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่นวายใจ และ/หรือความกังวลใจค่อย ๆ คลี่คลายลง จนกระทั่งหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตามบุคคลบางคนไม่สามารถขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ สภาวะความวุ่นวายใจหรือไม่เป็นสุขก็ยังคงมีอยู่ต่อไป และอาจจะมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแปรปรวนทางความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรม

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุเมย์ ธีรดากร (2522 : 159 - 160) อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า คนจะปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียดซึ่งเกิดจาก

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ ความคับข้องใจตาม มา มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นขั้นต่าง ๆ 5 ขั้น ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย เช่น ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณอยู่ในสภาพที่มั่นคงได้รับการปกป้องรักษาอย่างดีถ้าขาดอาจรู้สึกหวาดกลัว

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เช่น ต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ตลอดจนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ เช่น ต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือตนเอง และการยอมรับจากสังคม

1.5 ความต้องการสัจธรรมแห่งตนนั้น คือ ต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่ เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่วิทยาการและมวลมนุษยชาติ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการเกี่ยวกับชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดจากความขัดแย้ง หมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกการกระทำทั้งสองอย่างได้ในขณะเดียวกัน แต่จะต้องเลือกกระทำเพียงอย่างเดียว มี 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่จะต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ตนเองชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป ถึงจะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือกได้

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ตัวเองต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบเลย ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ได้ เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเราไม่ชอบเลย แต่เราต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เกิดขึ้นในกรณีที่คุณเลือกหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เราต้องเลือกนั้นทั้งถูกใจเราในระดับที่เท่า ๆ กันทั้งหมด ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป แต่เราต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 12 - 14) ได้กล่าวถึง เหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัว คือ ความต้องการ (Needs) ของมนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายประการในชีวิต

เช่น ความต้องการทางกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เพื่อการดำรงชีวิต นิภา นิธยาน (2530 : 11 – 13) กล่าวว่า นอกจากความต้องการทางร่างกายแล้ว สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางสังคมยังผลักดันให้เกิดความต้องการอีกหลายอย่าง นอกเหนือจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการความอบอุ่นปลอดภัย ความรัก การได้รับการยกย่องนับถือ ความสำเร็จ ฯลฯ เมื่อความต้องการทั้งหลายได้รับการสนองตอบ จะทำให้บุคคลรู้สึกสบายใจ มีความสุขในการดำเนินชีวิต แต่เมื่อความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการสนองตอบโดยมีอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ มาขัดขวางบุคคล ก็จะเกิดความเครียด วิตกกังวล สับสน ว้าวุ่นใจและความคับข้องใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ดังนั้น จึงต้องพยายามหาหนทางหรือวิธีการต่าง ๆ เบาบางลงไป อันจะนำมาซึ่งความสุข ความสบายใจในการดำเนินชีวิตต่อไป

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวของคนเรานั้น เกิดจากความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคม ความต้องการดังกล่าว มีทั้งความสมหวังและความผิดหวัง เมื่อสมหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ มีความสุข ในทางตรงกันข้าม ถ้าผิดหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกเครียด มีความทุกข์ เสียใจ วิตกกังวล สับสน ว้าวุ่นใจและคับข้องใจ สาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ล้วนเป็นแรงผลักดันให้บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.3 ลักษณะของการปรับตัว

ทีนดอล (Tindall. 1959 : 76) กล่าวถึงบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี โดยทั่วไปไว้ดังนี้

- 1) รักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยมีความสามารถผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมดังกล่าวต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม
- 2) ประพฤติปฏิบัติตามปทัสถานของสังคม
- 3) ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง
- 4) มีความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้
- 5) มีวุฒิภาวะ
- 6) มองสังคมในแง่ดี และช่วยเหลือสังคมเสมอ

โรเจอร์ส (ศศิวิมล โสภณพันธ์. 2523 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1974 : 358) กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดีว่า การปรับตัวที่ดี คือ การที่บุคคลมีความเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพความสามารถ แรงบันดาลใจ และทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น

ประดินันท์ อูปรมย์ (2518 : 52) กล่าวถึงการปรับตัวที่ดีว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถท้าวให้เข้ากับสภาพของความเป็นอยู่ได้อย่างดีและมีความสุข

รัตนา ยัญทิพย์ (2522 : 32 - 33) กล่าวว่า บุคคลที่มีการปรับตัวดีนั้น จะมีการแสดงออกดังนี้

1) มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีมโนด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่งหรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้อื่นที่เหนือกว่าตน

2) ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าที่จะเผชิญกับชีวิต แม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะ ไม่ท้อแท้ กล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ

3) มีทัศนคติดีต่อผู้อื่น เป็นผู้ที่มองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใด ๆ

4) ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่ทะเลาะวิวาทบ่อย ๆ และยุติธรรมต่อบุคคลอื่น

5) ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติด้อยหน้า เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว

6) สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี มีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็น และข้อโต้แย้งของผู้อื่น

7) ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ

8) มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง รู้จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

9) ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม

10) มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกว่าตนไม่ถูกบังคับ

นอกจากนี้ นิภา นิธยาน (2520 : 230 - 232) กล่าวถึงลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวที่ดีไว้ ดังนี้

1) มีความเชื่อมั่นและความรู้สึกที่มั่นคง มีความภาคภูมิใจในตนเอง

2) มีความอบอุ่นเป็นมิตร มีนิสัยที่น่าคบ มีเมตตากรุณา

- 3) ตระหนักในคุณค่าและภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติ
- 4) พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมรอบตัว
- 5) รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยสม่ำเสมอ
- 6) มีความกล้าที่จะเผชิญกับความจริงในชีวิต
- 7) มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่ทอดลอยหาเหตุหวั่น พร้อมที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรค

ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ

- 8) มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี
- 9) ไม่มีอารมณ์เกลียดเกลียดแค้น รู้จักยับยั้ง และควบคุมอารมณ์ได้
- 10) ไม่แค้นเคียดหรือวิตกกังวลจนเกินเหตุ ปราศจากนิสัยในทางจิตที่กระทบ

กระเทือนบุคลิกภาพ

ต้นฉบับนี้: * โรเจอร์ (Roger—1962—360—361) ได้แบ่งลักษณะของวัยรุ่นที่มีการปรับตัวทางสังคมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้ คือ

1) วัยรุ่นที่ไม่ค่อยโยยดีจะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น วัยรุ่นที่มีฐานะจะเร็วมักจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน บางคนมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อน ๆ จึงทำให้ต้องหลีกหนีไป บางคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ ซึ่งขัดแย้ง จะไม่มีความสุขจะมีความทุกข์ใจ เพราะการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2) วัยรุ่นที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกลุ่มการสร้างสรรค์ทางสังคมอาจเพิ่มขึ้น ถ้าได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการรับผิดชอบงาน และสร้างให้เขามีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้ทักษะทางสังคมที่ส่งขึ้นจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้

3) วัยรุ่นที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม แต่ถูกขัดขวาง เพราะเขาจะไม่รู้ว่าจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อย่างไร เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จ //

ราศรี ธรรมนิม (ม.ป.ป. : 165) กล่าวถึง บุคลิกภาพที่แสดงออกของเด็กที่ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ได้แก่ (1) ก้าวร้าว คอยไว้อวดเกี่ยวกับความสามารถของตน (2) ถอยหนี เก็บตัว ไม่พูด ไม่สังคมกับใคร ไม่ได้รับความนิยมนอกจากเพื่อนและจากครู ชอบเถียงผู้อื่นทั้ง ๆ ที่ตนไม่มีความสามารถที่จะช่วยให้งานของกลุ่มดำเนินไปได้อย่างดี

นอกจากนี้ ชีระ ชัยยุทธยรรยง (2533 : 21) กล่าวว่า บุคคลที่ปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ได้แก่ บุคคลที่ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มและขาดทักษะในการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

สรุปว่า บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเองเข้าใจ และยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้ง หรือบิดเบือน และจะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นในทางลบ

1.4 สภาพแวดล้อมทางบ้านกับการปรับตัว

คำว่า "บ้าน" ไม่ได้หมายถึงเฉพาะอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงความสัมพันธ์ สภาพความเป็นอยู่ของคนในบ้าน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ ขนบประเพณีของคนในละแวกนั้นด้วย ดังนั้นจึงพอสรุปองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
2. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
3. ด้านที่อยู่อาศัย

1. ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับแม่ เด็กได้อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความรักใคร่ปรองดองกัน ให้การยอมรับซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจกัน ปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหาหรือมีความทุกข์ ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ของตน ช่วยกันอบรมเลี้ยงดูพยายามจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้ดี ไม่มีสิ่งใดมากระทบกระเทือนจิตใจของเด็ก จะทำให้เด็กเกิดความสุขมีที่พึ่ง ไม่รู้สึกว่าเขาถูกทอดทิ้ง เด็กจะมีสุขภาพจิตที่ดี และมีแนวโน้มที่จะประพฤติตัวไปในทางที่ดี ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กต้องอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่มีการทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ

ครอบครัวไม่มีความสงบ บรรยากาศของบ้านไม่น่าอยู่ เด็กก็จะกลายเป็นคนก้าวร้าวชอบขัดคำสั่ง พุดจาหยาบคาย ขี้ปด ชอบวิวาทเด็กที่ต้องอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ชอบจุกจิก จู้จี้ ขี้บ่น ไม่ยอมให้อภัยกันในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เด็กก็จะกลายเป็นคนขาดความมั่นคงทางอารมณ์ หวั่นไหวง่าย ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในครอบครัวที่พ่อแม่ชอบเล่นการพนัน ดื่มสุรา จะทำให้เด็กเลียนแบบได้ง่าย พ่อแม่เลิกร้าง แยกทางกันอยู่มักจะประพฤติดนเป็นพาลเถร ก้าวร้าวรวมกันเป็นแก๊งค์เป็นหมู่ ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เพื่อเรียกร้องความสนใจ และเพื่อหาทางชดเชยสิ่งที่ตนขาดหายไป ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2519 : 25) กล่าวว่า "พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องพยายามทำบ้านให้น่าอยู่ ไม่จำเป็นต้องเป็นบ้านใหม่ มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบาย อาจเป็นบ้านเล็ก ๆ แต่สะอาด มีระเบียบ มีบริเวณบ้านร่มรื่น พ่อแม่มีความรักใคร่เข้าใจกัน มีโอกาสร่วมงานบ้าน ลูกได้ใกล้ชิดพ่อแม่ และมั่นใจว่าพ่อแม่รักตน ดังนั้น จึงพอจะเห็นแล้วว่า คนส่วนใหญ่ต่างก็เห็นความสำคัญของพ่อแม่เป็นอันมาก ถ้าพ่อแม่ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง และพยายามทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ปัญหาเด็กเถร ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทุกวันนี้คงจะลดน้อยลงไปเป็นอันมาก

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก บุคคลแรกที่เด็กจะได้พบเห็นเป็นครั้งแรกในชีวิตก็คือ พ่อแม่ เด็กจะต้องพึ่งพาพ่อแม่มากในขณะที่ยังเล็กอยู่ พ่อแม่จะเป็นผู้ที่สนองความต้องการของเด็กแทบทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความรัก ความอบอุ่น การช่วยเหลือเมื่อยามป่วยไข้ เสื้อผ้า อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ซึ่งสรุปแล้วก็คือ การสนองความต้องการของเด็กทุกอย่าง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เมื่อเด็กโตขึ้นอาจจะพึ่งพาพ่อแม่ลดลงไปบ้าง เพราะสามารถที่จะช่วยตัวเองได้บ้างแล้ว แต่ก็ยังมีบางคนที่อาศัยพ่อแม่อยู่ต่อไป จากสิ่งเหล่านี้ก็พอจะแสดงให้เห็นแล้วว่า พ่อแม่มีความสัมพันธ์กับเด็กเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความผูกพันทางสายโลหิตหรือโดยทางปฏิบัติ ดังนั้นโดยธรรมชาติของเด็ก เด็กจึงต้องการความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่มากพอสมควร ต้องการมีความรู้สึกที่ตนเองไม่ถูกทอดทิ้ง และตนเป็นคนสำคัญคนหนึ่งของพ่อแม่หรือมีพ่อแม่แต่ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร หรือเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบวิธีการบังคับให้อยู่ในระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของพ่อแม่ ก็จะทำให้เด็กเหล่านี้มีพฤติกรรมที่ผิดแผกออกไปอีก เพราะสิ่งที่เขาได้รับไม่ตรงกับธรรมชาติ และความต้องการของเขา พฤติกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่จะแสดงออกในทางที่ขัดต่อการยอมรับของสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียหายแก่ตัวเด็กเอง และแก่ครอบครัวด้วย ดังรายงานของ World YWCA ตอนหนึ่งที่ว่า "ครอบครัวจะมีความสุขได้ บิดา

มารดาจะต้องเป็นหัวใจสำคัญที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง และเหมาะสมเพื่อที่จะให้บุตร และสมาชิกในบ้านได้รับความอบอุ่น มีความมั่นใจ และมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการที่เหมาะสมอันเป็นจุดหมายปลายทางที่บิดามารดาทุกคนควรทราบ ถ้าบิดามารดาปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ก็มีผลกระทบกระเทือน ทำให้บุตรขาดความอบอุ่น เกิดความวิตกกังวลพฤติกรรม และการแสดงของเด็กจะเป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม ในที่สุดจะกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาได้"

2. ด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้านเกี่ยวกับความเป็นอยู่ และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาจแยกกล่าวได้เป็น 2 ประการ คือ

2.1 สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว ในครอบครัวแต่ละครอบครัวจะมีสภาพความเป็นอยู่แตกต่างกันออกไป บางครอบครัวพ่อแม่ไม่ลงรอยกัน พ่อมีภรรยาใหม่ หรือพ่อแม่เลิกร้างกันไปแต่งงานใหม่ ทำให้เกิดปัญหาลูกเลี้ยงแม่เลี้ยงหรือบิดาชอบดื่มเหล้า เล่นการพนัน เมอาละวาด ประพฤติตัวเป็นเพื่อนอับอาย หรือบิดามารดาได้รับการศึกษาดำเนินอาชีพแน่นอนหาเช้ากินค่ำ รายได้กับรายจ่ายของครอบครัวไม่สมดุลกัน หรือบิดามารดาไม่ค่อยสนใจในการศึกษา เพราะไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงไม่ให้เกิดการสนับสนุนเท่าที่ควร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่จะเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างกันในระหว่างเด็กที่ต่างครอบครัวกันออกไป เด็กบางคนได้รับความกดดันทางสภาพครอบครัวมาก ๆ ก็จะพยายามเก็บกดเอาไว้ในที่สุด ถ้าทนต่อไปไม่ไหวก็จะระเบิดออกมาโดยการแสดงพฤติกรรมอันเป็นที่ไม่พึงปรารถนาของสังคมขึ้นมาได้ ดังที่คณะกรรมการแนะแนวการศึกษา และอาชีพได้สรุปว่า "เด็กเกรส่วนมากมาจากบ้านที่ประสบความยุ่งยาก บ้านที่เข้าลักษณะบ้านแตก เพราะมรดกกรรมหรือการทอดทิ้งหลบหนีของผู้ปกครอง บ้านที่เสื่อมโทรม เพราะแม่บ้านมีความประพฤติไม่ดี พ่อบ้านเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือเป็นอาชญากร"

2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปัจจุบันนี้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับทุกประเทศ ประเทศไทยเองก็กำลังประสบปัญหานี้อยู่เช่นกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะทำให้เกิดผลตามมาหลายอย่าง เช่น จะทำให้ทุกคนต่างแก่งแย่งกันทะนุบำรุงมากินมากขึ้น เพื่อให้หาซึ่งเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาที่จะสนใจกับบุตรหลานของตนได้เท่าที่ควร ส่วนใหญ่จะทิ้งบุตรให้อยู่กับคนใช้ หรือให้อยู่กันเองตามลำพัง โดยเฉพาะครอบครัวที่มีฐานะยากจน เด็กจะต้องช่วยตัวเอง

อยู่กันเอง พ่อแม่ไม่มีเวลามาชวนมาชมสิ่งสวยงามนัก ดังนั้นโอกาสที่เด็กจะประพาดตัวเสื่อมเสีย คบเพื่อนฝูงที่เกเรตั้งเป็นกลุ่มเป็นแก๊งค์ เสพยาเสพติด หรือก่อความไม่สงบแก่สังคม เช่น ลักขโมย หรือฉกชิงวิ่งราว จนถึงก่อคดีอาชญากรรมต่าง ๆ นั้น มีมากทีเดียว

ถ้าพิจารณาดูให้ถี่จะเห็นว่า เด็กที่มีโอกาสเกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนทางด้านการเรียนมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียน เงินค่าใช้สอย เสื้อผ้า อาหาร นอกจากนี้ยังสามารถจ้างอาจารย์มาสอนพิเศษ เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน โอกาสที่จะเรียนก็มีน้อย เพราะพ่อแม่ไม่มีทุน ขาดอุปกรณ์การเรียน ไม่มีเงินทองใช้จ่ายเพียงพอ เด็กบางคนต้องขาดโรงเรียนบ่อย ๆ เพื่อมาช่วยทางบ้านหาเงิน

3. ด้านที่อยู่อาศัย

บ้านเป็นสถานที่ ๆ สมาชิกทุกคนจะได้อยู่ร่วมกัน ได้พบกัน บ้านเป็นสถานที่พักผ่อนหลังจากประกอบภารกิจประจำวันมาแล้ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทบทวนบ้านให้น่าอยู่ มีบริเวณกว้างขวางไม่แออัด ไม่อยู่ในย่านผู้คนหนาแน่นหรือมีความสกปรก

ผจงวาด วายวานนท์ (2508 : 28 - 32) ได้กล่าวว่า บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ถ้าหากบ้านหรือที่อยู่อาศัยผิดสุขลักษณะ เช่น คับแคบเกินไป จะทำให้เด็กอยู่อย่างเบียดเสียด ยัดเยียด แสงสว่างไม่พอ อากาศถ่ายเทไม่พอ จะเป็นภัยแก่สุขภาพจิตของเด็กอย่างยิ่ง ถ้าบ้านดีถูกสุขลักษณะผู้อยู่อาศัยก็มีความสุขดีทั้งทางกาย และจิตใจ เด็กก็เช่นกันถ้าเขาได้อยู่ในบ้านที่ดี อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยทำให้สุขภาพดี มีสติปัญญาดี มีความรู้สึกนึกคิดในทางดี ช่วยให้เขาปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

งานวิจัยในต่างประเทศ

แสดง (ชาดา ปุณศรี. 2533 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Strang. 1958 : 14 - 15) ได้ศึกษาการปรับตัวกับนิสิตกลุ่มที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และกลุ่มที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวเข้ากับสังคม กลุ่มละ 26 คน พบว่า ผู้ที่ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีจะมีอารมณ์ขัน มีความรู้สึกอบอุ่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น จลาค และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ เป็นคนเปิดเผย ซื่อสัตย์ ระวังในหน้าที่และความรับผิดชอบปรับตัวเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม

☞ คาเพลน (Kaplan. 1959 : 293) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคับข้องใจ และการปรับตัวของนักเรียนชายหญิงในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งเป็น นักเรียนชาย 400 คน นักเรียนหญิง 400 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กหญิงมีปัญหาคับข้องใจในการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก มีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิดและนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งอยู่ภายในใจมาก ซ้ำร้าย จะเกื้อหนุนความวิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจได้ ส่วนเด็กชายนั้นมีความเป็นอิสระในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือการแสดงออกทางอารมณ์ มากกว่า และแสดงความก้าวร้าวออกมาได้มาก ได้รับคำสอน จู๊จี้ แนะนำจากผู้ใหญ่น้อยกว่า คงจะเห็นได้ว่ามีข้อมูลของคนไข้ที่รักษาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช มีผู้หญิงเข้ารับการรักษามากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงถูกกดไว้จะเพิ่มความกังวลขึ้น จนแสดงออกมาในด้าน ปัญหาการปรับตัวไม่ได้

กิลล์ (Gill. 1962 : 144 - 149) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการปรับตัวของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 450 คน โดยแยกเป็น นักเรียนกลุ่มผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่เรียนดีมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเด็กที่เรียนดีสามารถแก้ปัญหาด้านการปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่มีผลการเรียนต่ำ

☞ เพรสตี้เลย์ (กานดา พุ่ม และคนอื่น ๆ. 2523 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Priestley. 1965) ได้สำรวจสภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศออสเตรเลีย พบว่า นักศึกษาที่แยกตัวเองออกมาจากครอบครัว และมาพักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย หรือเช่าบ้านอยู่ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย มักจะประสบปัญหาทางจิต เช่น คิดถึงบ้าน ความเหงา มีความรู้สึกที่ตนเองโดดเดี่ยว และมีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน ๆ ปัญหาที่กล่าวมาบางปัญหาอาจจะเกิดขึ้นในระยะแรก ๆ ของการออกมาจากบ้านมาอยู่หอพัก แต่บางปัญหาอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ปัญหาต่าง ๆ มีอิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผลการเรียนของนักศึกษา

ลอค-ลิน (Locklin. 1976 : 149) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง โดยศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย กฎ ระเบียบ การบริหาร การแบ่งหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สถาบัน 2 แห่ง ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร

เต็มที่ ส่วนอีก 2 สถาบัน ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารเพียงส่วนน้อย และเมื่อเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมการบริหารระหว่างสองสถาบัน ปรากฏว่า สถาบันที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการบริหารอย่างเต็มที่ จะมีภาวะเบียบ รวมทั้งนโยบายทางด้านสังคม ข้อเสนอแนะของนักศึกษา ได้รับการตอบสนองจากครูอาจารย์เป็นอย่างดีมากกว่าสถาบันที่นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านบริหารเพียงเล็กน้อย

งานวิจัยในประเทศ

✧ จวี กาหยี (2512 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ และความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ พบว่าความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิง จากครอบครัวชั้นกลาง มีความแตกต่างกับนักเรียนวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

✧ พวงสร้อย วรกุล (2522 : 88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน ปีการศึกษา 2521 จำนวน 678 คน ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา พบว่า โดยส่วนรวมแล้วนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ปานกลาง และสูง มีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง

✧ อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณ์ (2532 : 55 - 56) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจสูง จะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ นักเรียนวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีสมาชิกภายในครอบครัวแตกต่าง มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ร่วมกับบิดา มารดาญาติพี่น้อง มีความสามารถในการปรับตัวดีกว่าวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดา มารดาโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น

✧ สิบพงศ์ จินดาพล (2533 : 54) ได้ศึกษาปัญหาทางการเรียน และการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตคณะวิทยาศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีปัญหาทางด้านการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

✓ จรวยพร กาญจนโชติ (2536 : 119) ได้ศึกษาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาได้ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาได้ ที่ศึกษาคณะวิชาต่างกัน มีการปรับตัวทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย สรุปได้ว่า การปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาเล่าเรียน การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวหลายด้าน เช่น คณะที่ศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน สถานที่พัก และภูมิหลังทางการศึกษา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

2.1 ความหมายของการปรับตัวด้านการเรียน

วุฒิชัย จงคำนึ่งสีล (2538 : 9) ให้ความหมายของการปรับตัวด้านการเรียนไว้ว่า

การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถที่นักเรียนปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการเรียนที่นักเรียนประสบอยู่ ดังนี้

1. ด้านการฟังคำบรรยาย ปรับตัวโดยการตั้งใจฟังคำบรรยาย
2. ด้านการจดบันทึกจากการบรรยาย ปรับตัวโดยจดบันทึกหัวข้อที่สำคัญ

เขียนคำ อธิบายขยายหัวข้อสำคัญอย่างสั้น

3. ด้านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ปรับตัวโดยการศึกษาวิธีการค้นคว้าในห้องสมุด ปรึกษาครูที่ปรึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์

4. ด้านการปฏิบัติจริงในห้องปฏิบัติการ ปรับตัวโดยการศึกษาคำอธิบายการใช้ห้องปฏิบัติการอย่างละเอียด ฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการจากอาจารย์ให้เข้าใจ ศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานหรือคำสั่งในใบงานให้เข้าใจ

5. ด้านการฝึกฝนทักษะ ปรับตัวโดยการติดต่อขอเวลาเข้าฝึกฝนการทำงานในห้องปฏิบัติการมากขึ้น ปรึกษาอาจารย์ผู้สอน ดูแบบจากการปฏิบัติงานของเพื่อน แล้วนำมาปรับปรุงตนเองให้มีทักษะมากขึ้น

จากคำจำกัดความดังกล่าวสรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง ความสามารถที่นักศึกษาปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการเรียนด้านต่าง ๆ ที่นักศึกษาประสบอยู่

2.2 ปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

2.2.1 นักศึกษากับการปรับตัว

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2524 : 47 - 55) กล่าวว่า เมื่อนักศึกษาเข้ามาอยู่ภายในมหาวิทยาลัย ต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 - 22 ปี อยู่ในระหว่างวัยรุ่นตอนปลายที่จะเป็นผู้ใหญ่ ร่างกายและจิตใจเปลี่ยนแปลงมาก ระยะเวลาพฤติกรรมจะคล่องตัว ยึดมั่นในอุดมการณ์ มีความอยากรู้อยากเห็นอยากเป็นอิสระ มีแนวคิดใหม่ ๆ จากลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวและอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อนักศึกษาลดน้อยลง แต่มีความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนนักศึกษาจะเข้ามามีบทบาทแทนในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง / ความสัมพันธ์ของนักศึกษามี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และ ความสัมพันธ์ทางปัญญา สำหรับความสัมพันธ์ทางอารมณ์นั้น เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึกอารมณ์และอาวุโสเป็นหลัก กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญเสียและถูกทำลายโดยง่าย เพราะไม่เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญา อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผล และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้อง ซึ่งมีการเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการตัดสินใจพิจารณาใด ๆ ก็อาศัยเหตุผล หลักการและความรู้สึกเป็นหลัก คนที่เหตุผลดีมีหลักการดีกว่าย่อมถูกต้อง

การเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นการย้ายจากโรงเรียนมาสู่มหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิดความเครียด โดยเฉพาะในปีแรก เพราะต้องจากบ้าน และยังมีวุฒิภาวะไม่สมบูรณ์ ต้องปรับตัวเข้ากับสังคม และการเรียนในหลาย ๆ ด้าน เช่น จากวิธีการเรียนที่มีอาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนการสอนมากกว่าตัวนักเรียนเอง มาสู่การที่จะต้องรับผิดชอบในการเรียนด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ต้องเรียนรู้ในเรื่องการแบ่งเวลา การวางแผนการเลือกอาชีพ การสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์ การคบเพื่อนทั้งเพศ

เดียวกันและต่างเพศ การห้อยู่กับเพื่อนร่วมห้องที่มีฐานะแตกต่างกัน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย บางครั้งจะเกิดความรู้สึกสูญเสีย เหนงและซึมเศร้า หรือมีความขัดแย้งในใจเกี่ยวกับมาตรฐาน และค่านิยมในมหาวิทยาลัย และปัญหาอื่น ๆ ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยความพยายามในการปรับตัว เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น

ถ้านักศึกษาสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนต่อการพัฒนาตัวเองและ เป็นส่วนช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นในการเผชิญกับปัญหาในอนาคต ถ้าประสบความล้มเหลวในการปรับตัว จะทำให้นักศึกษาเกิดความท้อแท้และอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการถดถอยขึ้นได้ ถ้ามีความสอดคล้องกันระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ก็จะช่วยให้บุคคลนั้นมีความสุข ปรับตัวได้ดี และดูเหมือนว่าจะประสบความสำเร็จในเป้าหมายส่วนบุคคลและเป้าหมายทางการศึกษา X

มุกดา ศรียงค์ (2527 : 223 - 231) ได้ประมวลลักษณะการปรับตัวด้านต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

- 1) การปรับตัวด้านที่ห้อยู่อาศัย
- 2) การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน
- 3) การปรับตัวด้านความรู้สึกแปลกหน้า ห่างเหินจากบุคคลสำคัญ ๆ

ในชีวิต

- 4) การปรับตัวเกี่ยวกับความรู้สึกว่าเหว

อาร์คอฟ (จิตรา วสุวนิช. 2528 : 112 ; อ้างอิงมาจาก Arkoff. 1968 : 67) ได้กล่าวถึงเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาการปรับตัวของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้ 2 ประการ คือ

- 1) ความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน หมายถึง ความสามารถที่จะเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา นักศึกษาบางคนก็อาจจะตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนไว้ และพยายามที่จะไปให้ถึงจุดมุ่งหมายของตน ในกรณีเช่นนี้ นักศึกษาบางคนอาจจะประสบความผิดหวังจากการที่ไม่สามารถเรียนได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความรู้สึกกดดัน ความรู้สึกคับข้องใจ และอาจกลายเป็นปัญหาสุขภาพจิตในที่สุด

- 2) ความเจริญงอกงามส่วนบุคคล หมายถึง ความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของนักศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด มีความคิดที่กว้างขวางมีเหตุผลมาก

ยิ่งขึ้น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติและค่านิยมในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งความเจริญงอกงามส่วนบุคคลของนักศึกษาจะเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล และสถาบันที่ศึกษาด้วย

นักศึกษาที่สามารถพัฒนาความรู้สึกมั่นใจ มีเป้าหมายสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เรียนรู้วิธีการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียนและอาชีพ มีค่านิยมของตนเองตั้งแต่ระยะต้นปีการศึกษา จะสามารถปรับตัวต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ มักเกิดความเครียดทางจิตใจและมีผลต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิต

ลักษณะของปัญหาที่นิสิตนักศึกษาประสบคือ ปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน เช่น รู้สึกว่าต้องมีการแข่งขันกันมากในการเรียน อาจารย์บางคนสอนเร็วเกินไป กังวลมากเกี่ยวกับการเรียน แบ่งเวลาในการเรียนไม่ถูก ปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เช่น รู้สึกว่าเหว่เมื่อขาดเพื่อน เกรงใจเมื่อขอความช่วยเหลือจากเพื่อน เพื่อนไม่มีความจริงใจต่อกัน ปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ เช่น รู้สึกว่าตนเองขาดความเป็นกันเองกับอาจารย์ มีความลำบากใจในการเข้าพบอาจารย์ (รัตนา ศิริพานิช. 2531 : 141 - 142)

วัยรุ่นให้ความสัมพันธ์ต่อการมีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากกว่าในวัยเด็ก ความไม่เข้าใจกันในเรื่องของวัฒนธรรม ค่านิยม พฤติกรรมและประสบการณ์หลาย ๆ อย่างในชีวิตของวัยรุ่น ซึ่งพวกเขา รู้สึกยากลำบากที่จะบอกเล่าให้ผู้ปกครองฟัง ทำให้สัมพันธภาพของพวกเขากับพ่อแม่ลดลง ไม่แน่นแฟ้นเท่ากับวัยเด็ก จากการแยกตัวออกมาจากความผูกพันในครอบครัว กลุ่มเพื่อนไม่เพียงแต่จะช่วยขัดเขยการปรับตัวทางด้านร่างกายและจิตใจ แต่ยังเป็นแหล่งของความเข้าใจและให้กำลังใจที่ดี พวกเขาจะเป็นเหมือนตัวแบบซึ่งกันและกันในการที่จะประสบความสำเร็จในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ต้องมีการปรับตัวต่อสถานการณ์และสิ่งแปลกใหม่หลายประการ จากระบบการเรียนที่มีอาจารย์ประจำชั้นคอยดูแลใกล้ชิดมาสู่โลกที่ค่อนข้างอิสระ จากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่มีการตัดสินใจด้วยตนเองน้อย มาสู่การตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ต้องเลือกจัดโปรแกรมการเรียนด้วยตนเอง พบกลุ่มเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน ต้องพักอยู่ในห้องพักกับบุคคลอื่น ซึ่งแตกต่างไปจากการพักอยู่กับครอบครัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่นิสิตต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวอย่างมาก

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : 40 - 41) ได้สรุปอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มที่ประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้บัณฑิตนักศึกษารู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง
- 2) เป็นกลุ่มที่จะสนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายของพุทธปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
- 3) เป็นกลุ่มที่สนับสนุนสนองอารมณ์และจิตใจ และความต้องการของนิสิต ซึ่งอาจไม่ตรงกับของอาจารย์ ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย
- 4) เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจชีวิตการอยู่ ร่วมกันการสมาคม และการทำงานกับคนที่ภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
- 5) กลุ่มเพื่อน อาจจะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสิต หรือในทางกลับกัน กลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพห้องเดิมไว้ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้
- 6) นักศึกษาที่เรียนไม่ค่อยดี หรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้เขามีภาพพจน์ในทางบวก โดยที่จะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีใช้การศึกษา
- 7) องค์การบริหารนิสิต นักศึกษา หน่วยงานที่เป็นตัวแทนของนิสิตของแต่ละคน

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่าการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องพบกับปัญหาการปรับตัวหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน สังคม เศรษฐกิจ และด้านอารมณ์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องใช้ความพยายามในการปรับตัวเป็นอย่างมาก

2.2.2 บรรยาภาศในการเรียนการสอนกับการปรับตัว

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงซึ่งมีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สนองความต้องการของประเทศในด้านกำลังคน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครองของชาติโดยส่วนรวมในอนาคต ดังนั้นคุณภาพของบัณฑิตจึงเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงการบริหารงานในทุก ๆ ด้านของมหาวิทยาลัย

บรรยากาศในชั้นเรียนที่มีความสำคัญยิ่ง และเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน มีองค์ประกอบต่าง ๆ หลาย

องค์ประกอบ ประเด็นที่ อูปรมัย (2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีอยู่พอสรุปได้ 4 ประการ คือ

1) บุคลิกภาพบางประการของครูมีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่าง หน้าตาและการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขันและบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2) พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติ และความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียน เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่า ครูที่มีทัศนคติในทางตรงกันข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน มักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีมีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4) ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (Oberteuffer. 1954 : 296 - 297)

กล่าวว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งนอกเหนือจากบ้าน โรงเรียนและเพื่อนที่จะมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก และจะมีมีส่วนช่วยให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียน และห้องเรียน และเบอร์นาร์ด (Bernard. 1960 : 265 - 267) ได้กล่าวว่า

งานด้านการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องควรคำนึงถึงบรรยากาศของชั้นเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตมาก เช่น นักเรียนระดับใดจะต้องจัดบรรยากาศของกิจกรรมให้เหมาะสมกับชั้นนั้น ๆ เพราะงานแต่ละอย่างย่อมมีความเหมาะสมแตกต่างกัน สำหรับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ เรด (Radle. 1951 : 405) กล่าวว่า ลักษณะทางด้านอาคารสถานที่ของชั้นเรียนก็จัดอยู่ในเรื่องบรรยากาศของชั้นเรียนด้วย ควรคำนึงถึงสภาพภายในและสภาพภายนอกชั้น กล่าวคือ จัดสภาพภายในชั้นเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียน นั่งสบาย เช่น มีอาคารสีสดใส น่าสนใจ มีชั้นหนังสือและนิตยสาร มีแจกันปักดอกไม้ สีสสดใส และจัดสิ่งอื่น ๆ ที่เหมาะสม โดยให้นักเรียนมีโอกาสจัดตกแต่งชั้นเรียนของตนเอง ด้วยส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียนก็ต้องปราศจากเสียงรบกวนชั้นเรียน เช่น เสียง กลิ่น ควัน

นอกจากนี้ มูลี (Mouly. 1965 : 478) ได้กล่าวว่างค์ประกอบอื่น ๆ ในชั้นเรียนที่มีผลต่อการปรับตัวและสุขภาพจิต เช่น หลักสูตร ระเบียบวินัย อารมณ์ของครูและนักเรียน การสอน ฯลฯ และ สแตรง (Strang. 1958 : 248) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียนของเด็กวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาด้านวิชาการว่า เด็กแสดงความกลัวและไม่สบายใจออกมาในเรื่องการสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความล้มเหลวในการเรียน เด็กมีความวิตกกังวลในเรื่องสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านขาดความสนใจ บางวิชาต้องเรียนวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียน ตารางไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียนและสภาพการเรียนภายในห้องเรียนวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอภิปรายในห้องเรียนไม่เพียงพอ และตระหนักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นอกจากนี้ ไรอัน (Ryan. 1958 : 31) กล่าวว่า มิตรภาพในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในสภาพการณ์ทั้งหลายที่สามารถสร้างขึ้นได้ง่าย ๆ และน่าพึงปรารถนาสำหรับผู้ที่ต้องการมีสุขภาพจิตดี แต่มีโรงเรียนน้อยแห่งที่มีบรรยากาศแห่งมิตรภาพ ซึ่งบรรยากาศนี้ไม่เพียงแต่แสดงกับทัศนคติของครูเท่านั้น ยังแสดงให้เห็นถึงการปกครองชั้นหรือการควบคุมชั้นด้วย กล่าวคือ บรรยากาศในชั้นต้องการมีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างอิสระ มีการให้ความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในกิจกรรมทุกอย่าง และรู้สึกในควมมีคุณค่าส่วนบุคคล ทำให้ความมั่นใจเป็นมิตรภาพมากขึ้น

ปัญหาการเรียนของวัยรุ่นเมื่ออยู่มาหลายประการ เช่น ปัญหาเรียนช้า (เรียนอ่อน) ปัญหาสอบตก ปัญหาความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ

เหล่านี้ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก และ สุชา จันทรเอม (2528 : 142) ได้ถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของวัยรุ่นว่า มี 4 ประการ ดังนี้คือ

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่
  - มีความผิดปกติเฉพาะอย่างเรียนซ้ำหรือปัญญาอ่อน
  - มีปัญหาทางด้านอารมณ์
  - มีสุขภาพไม่สมบูรณ์
  - มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและผู้ปกครอง
- 2) ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ได้แก่
  - ขาดการยอมรับจากเพื่อน
  - ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนที่โรงเรียนและครูไม่ได้
  - เปลี่ยนสถานที่เรียนบ่อย ๆ ทำให้การปรับตัวเข้ากับโรงเรียน
  - วินัยที่เคร่งครัดของโรงเรียนหรือการแข่งขันเรื่องการเรียน

ไม่ได้

มากเกินไป

- สภาพโรงเรียนไม่ชักจูงให้เด็กสนใจการเรียน
- 3) ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่
    - ครูลาเอียง รักเด็กไม่เท่ากัน
    - ครูไม่เอาใจใส่การสอน ขาดเทคนิคและวิธีการสอนที่ดี
    - ทักษะของครูที่มีต่อชั้นเรียนหรือตัวผู้เรียนไม่ดี
    - ครูขาดลักษณะที่ดีของการเป็นครู
    - ครูไม่เข้าใจหลักสูตร
  - 4) ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ได้แก่
    - การเรียนและการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร
    - โรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป
    - กระบวนการเรียนไม่ติดต่อกัน เช่น บางโรงเรียนปิดนาน

เกินไป หรือดเรียนน้อย ๆ

- การจัดตารางสอน จัดวิชาต่าง ๆ อยู่ในคาบเวลาที่ไม่

เหมาะสม

แสดง (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Strang. 1958 : 248) กล่าวถึง ปัญหาการเรียนของวัยรุ่นในเรื่องพลังและประเภทของปัญหาทางด้านวิชาการว่า วัยรุ่นแสดงความกลัวในเรื่องการทดสอบ การพูดหน้าชั้น การประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวทางการเรียน วัยรุ่นมีความวิตกกังวลในเรื่องการสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาด้านการขาดความสนใจในบางรายวิชาที่ตนไม่ชอบ ห้องเรียนไม่กระตุ้นให้เกิดความอยากเรียน การสอนไม่ดี มีเสรีภาพน้อยเกินไปในห้องเรียน สภาพการเรียนในห้องเรียนวุ่นวาย เวลาที่ใช้ในการอธิบายในห้องเรียนไม่เพียงพอ และวัยรุ่นตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่า เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการสร้างความสำเร็จทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ โจนส์ (Jones. 1954 : 63 - 64) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะไม่เรียน ถ้าหากสภาพแวดล้อมไม่กระตุ้นสภาพการเรียนการสอนที่ดียอมเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหากไม่มีวินัยที่ดี ครูมีหน้าที่ในการนำผู้เรียนสู่กิจกรรมการเรียน จะต้องกำจัดสิ่งกีดขวางบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และวินัยมิใช่เรื่องกฎหรือข้อบังคับที่ติดตามมาด้วยการลงโทษ ผู้ที่ไม่เชื่อฟังคำสั่ง

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของการปฏิบัติสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

- 1) ปฏิบัติตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียน จะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรหาได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้าและควรรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง
- 2) ปฏิบัติตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน ผู้เรียนจะช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ฝึกทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน
- 3) ปฏิบัติระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำเหตุการณ์มาใช้ จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4) ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณ ความงาม ความปลอดภัยจากกลิ่นควันและเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน โดยได้ระบุถึงลักษณะของบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนไว้ดังนี้

- 1) ความเป็นกันเองความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
- 2) การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
- 3) การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนมีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
- 4) การดำเนินกิจกรรมการเรียนเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้า และมีความสอดคล้องเหมาะสม
- 5) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุ ที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
- 6) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้ง
- 7) ผู้สอนกับผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
- 8) สร้างความเป็นธรรมไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้
- 9) ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
- 10) สร้างความตื่นตัวและจัดความเฉื่อยชา อันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
- 11) การตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
- 12) ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรคแบ่งพวกในหมู่ของนักเรียน

- 13) ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
- 14) เสรีภาพมีขอบเขต ไม่ปล่อยปละละเลยขาดระเบียบและขาด

ความรับผิดชอบ

ดังที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้สอน ผู้เรียน สิ่งแวดล้อม และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน เป็นส่วนสำคัญในการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัว บรรยายากาศด้านการเรียนการสอนนั้น เท่าที่ผู้วิจัยค้นคว้าพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่มีอยู่น้อยมาก พบแต่เพียงงานวิจัยของ พวงสร้อย วรรณกุล (2522 : 80 - 83) ที่ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวกับบรรยายากาศด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดสงขลา จำนวน 678 คน โดยใช้แบบสอบถาม Rating Scale 5 ช่อง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกรุงเทพฯ และนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในการปรับตัวกับบรรยายากาศด้านการเรียนการสอน โดยนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพูลผล สุวรรณพันธ์ (2522 : 179 - 183) ซึ่งพบว่า นักเรียนในเมืองหลวงมีความสามารถในการเข้าสังคมดีกว่านักเรียนในต่างจังหวัด

2.2.3 ความสัมพันธ์กับเพื่อนกับการปรับตัว

การอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะเปิดโอกาสให้วัยรุ่นเรียนรู้เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง การพัฒนาทักษะทางสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกัน การแลกเปลี่ยนความรู้สึกและปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าใจผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น เกิดความผูกพันและยอมรับซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง สามารถสังเกตได้ว่า บุคคลอื่นคิดอย่างไรเกี่ยวกับตนเองหรือเขาคิดเกี่ยวกับตัวเขาเอง อย่างไรก็ตามผู้อื่นมีปฏิกิริยาอย่างไรกับตน พฤติกรรมของตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรือไม่ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อความรู้สึกที่มีต่อตนเอง และเป็นรากฐานของการสร้างเอกลักษณ์ของตน ช่วยในการพัฒนาบทบาททางเพศที่ชัดเจน นอกจากนี้ ประสบการณ์ต่าง ๆ

ที่วัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ทำให้วัยรุ่นมีเป้าหมายในชีวิต เห็นคุณค่าของตนเองและมีความหวังที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปในอนาคต อีกทั้งการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีคนเห็นคุณค่าและยอมรับ รู้สึกว่าตนเองเหมือนคนอื่น ๆ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ส่วนผู้ที่ไม่สามารถเรียนรู้ที่จะร่วมกับคนอื่นได้ทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศ เมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่ในภายหน้า เขาก็จะประสบกับปัญหาในการคบเพื่อน

สำหรับการปรับตัวกับเพื่อนในมหาวิทยาลัยนั้น มีความสำคัญมาก เนื่องจากนิสิตนักศึกษาต้องอยู่ห่างไกลจากบิดามารดา จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยเพื่อน ทั้งในด้านการเรียน และในชีวิตประจำวัน การมีเพื่อนทั้งชายและหญิงที่รักใคร่สนิทสนม ไว้วางใจ จริงใจและหวังดีต่อกันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ (มัลลวีร์ อุดุลฉนิริ. 2534 : 65) อีกทั้งเพื่อนยังช่วยให้นักศึกษาที่ประสบปัญหาการปรับตัวจากทางบ้านให้สามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ ช่วยสนับสนุนในการเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเองในด้านอารมณ์และด้านจิตใจ ช่วยให้เห็นชีวิตการอยู่ร่วมกันกับนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติและค่านิยม และช่วยให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ บาสกิน (Baskin. 1968 : 307) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการปรับตัวและพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เพื่อนช่วยให้มีความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และมีประสบการณ์ในการปะทะสังสรรค์ในสังคม

นอกจากนี้ จิวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2527 : 112 - 113) ได้กล่าวถึงข้อดีของการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้อารมณ์ดี สิ่งยึดเหนี่ยว ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้ว้าเหว่เกินไป
- 2) ช่วยให้อารมณ์ดี ประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อเป็นบทเรียนในวัยผู้ใหญ่
- 3) ช่วยให้อารมณ์ดี ลดความเหงา การปรับตัวเพื่อให้พ้นจากความกังวลในปัญหาต่าง ๆ ทำให้อารมณ์ดี หาทางออกด้วยการสร้างความผันต่าง ๆ ที่ตนเห็นว่าตนต้องการจะได้รับความสุข ความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวาดภาพของตนเองในอุดมคติ การปรับตัวเข้ากับเพื่อน ได้มีเพื่อนคุยไม่มีเวลาว่างพอที่จะเหงา
- 4) ช่วยให้อารมณ์ดี ลดความเครียดหรือความกดดันได้ ความกังวลอัดอั้นใจของวัยรุ่นมีมาก ปัญหาบางปัญหาสามารถที่จะบอกเล่าให้บิดามารดาหรือผู้ใหญ่ทราบได้ บาง

ปัญหาไม่สามารถที่จะบอกเล่าให้ทราบได้ การคบเพื่อนจะช่วยให้วัยรุ่นได้ปรับตัวกับผู้มีปัญหา เช่นเดียวกัน ช่วยทำให้เกิดความสบายใจได้

5) ช่วยให้วัยรุ่นเกิดความคิดในเรื่องการเสียสละ การเห็นแก่ส่วนรวม การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ช่วยให้วัยรุ่นได้เรียนรู้ในเรื่องการอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความอดทน อดกลั้น มีหลักเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นแบบแผนและช่วยให้วัยรุ่นวางตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม

สำนักงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพื่อนของนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีผู้ทำวิจัยไว้ดังนี้คือ

วิเชียร กาลจักร (จิตรา วสุวนิช. 2528 : 114 ;

อ้างอิงมาจาก วิเชียร กาลจักร. 2518) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า อุปสรรคในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนของนักศึกษามีผลเนื่องมาจากระบบการเรียนในมหาวิทยาลัยที่จะต้องพึ่งตนเองมากที่สุด การไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การขาดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียนมากเกินไป นอกจากนี้ ทักษะ บุคลิกภาพและความเชื่อมั่นที่แตกต่างกันก็มีส่วนทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้เช่นกัน

สิริวรรณ คานเข้ม (2520 : 59 - 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวในการคบเพื่อนต่างประเทศของนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสตรีและนักศึกษาปีที่ 1 ที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงที่จบจากโรงเรียนสตรี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างประเทศที่แตกต่างไปจากนักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสาธิต โดยสังเกตได้จากการที่นักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสตรีมีเพื่อนน้อย ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน มีความวิตกกังวลในการมีนัด ถ้ามีความพอใจในเพื่อนต่างประเทศจะไม่แสดงออกโดยตรง ในปีเดียวกัน เดือนจิตต์ จิตต์อารี (2520 : 77) ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการศึกษาพบว่านิสิตหญิงส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีลักษณะ 5 ประการ เรียงตามลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ เพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดีและมีฐานะ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน พบว่ามีปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าเพื่อนต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังพบว่า ชั้นเรียนและภูมิภาคนามีผลทำให้ลักษณะของเพื่อนที่คบ และปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนแตกต่างกัน และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการคบเพื่อนกับตัวแปร ภูมิภาคนาชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ลักษณะของเพื่อนที่คบ และปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนแตกต่างกัน

วัชรินทร์ แก้วลา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา ผลการศึกษาสรุปข้อคิดเห็นหรือเหตุผลของนักศึกษาได้ดังนี้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนให้อำนวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น วิทยาลัยครูควรดำเนินการเรื่องต่อไปนี้เป็น ๖ ประการ คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสังคมกลุ่มเพื่อน จัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมกลุ่มเพื่อน พัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการปรับตัวดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วัยรุ่นที่เป็นนิสิตนักศึกษา มีความสนใจ มีความต้องการ และมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การเรียนการสอน และกลุ่มเพื่อน ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมพบว่า นิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับห้องเรียน สถานที่เรียนและกิจกรรมต่าง ๆ การปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอนพบว่า นิสิตนักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอน ส่วนการปรับตัวกับเพื่อนพบว่า นิสิตนักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในการคบเพื่อนมีความวิตกกังวลในการมีนัด และมีปัญหาในการคบเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน

นิพนธ์ คันธเสวี (2520 : 60) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับการเรียน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี จำนวน 686 คน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตประสบปัญหาใหญ่ 3 ด้าน คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนิสิตเอง ซึ่งประกอบด้วย พื้นความรู้ไม่เพียงพอในบางวิชา ขาดแรงจูงใจในการเรียน ทักษะคิดไม่ดีต่อวิชาที่เรียน อาจารย์ที่สอน ระบบการเรียนตลอดจนสถาบันที่เรียน มีนิสัยการเรียนที่ไม่ดี แบ่งเวลาให้กิจกรรมนอกหลักสูตรมากเกินไป ขาดจุดมุ่งหมายในชีวิต ขาดความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ และมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

2. ปัญหาที่เกิดจากอาจารย์ ได้แก่ การที่เห็นว่าอาจารย์ไม่มีความสามารถในการสอน ไม่เป็นกันเองกับนิสิต คิดว่าตนมีหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว ดูหมิ่นนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน

3. ปัญหาเกี่ยวกับ สถานที่ อุปกรณ์ และระบบการบริหาร ได้แก่ ห้องเรียนไม่เพียงพอ และมีบรรยากาศไม่เหมาะสมสำหรับนักเรียน ตำรา เอกสาร วารสาร ในบางสาขามีไม่เพียงพอ และนิสิตส่วนใหญ่ประสบความยุ่งยากในการลงทะเบียน

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 80 - 83) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดสงขลา จำนวน 678 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในกรุงเทพฯ และนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน โดยนักเรียนในจังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

สุภาพรรณ โคตรจรัส (2524 : 1) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากจำนวน 2,059 คน พบว่ามีปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ นิสิตมีปัญหาการปรับตัวทางการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 73.97) ปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคม และนันทนาการเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 66.08) ด้านหลักสูตรและการสอนเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 65.62) และด้านปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัวเป็นอันดับสี่ (ร้อยละ 65.05) ปัญหาการเรียนนั้นส่วนใหญ่วิตกกังวลเกี่ยวกับการสอน (ร้อยละ 86)

วิจิตรา ฤทธิธาดา (จิตรา วสุวนิช. 2528 : 114 ; อ้างอิงมาจากวิจิตรา ฤทธิธาดา. 2519) ได้สำรวจการปรับตัวในระดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2518 มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปได้ว่า การที่นักศึกษาจะประสบผลสำเร็จทางการศึกษามีผลมาจากการปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้เช่นกัน เพราะการปรับตัวในด้านต่าง ๆ จะทำให้ความรู้สึกรักนักศึกษามีความตั้งใจเรียนหรือมีสมาธิในการเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ถ้าหากนักศึกษารับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมไม่ได้ เป็นต้นว่า การปรับตัวในการฟังบรรยายสรุป อาจทำให้ติดตามบทเรียนไม่ทันและเบื่อหน่ายบทเรียนได้ ส่วนสถานที่เรียนนั้น นักศึกษาส่วนมากพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น จะต้องเรียนในห้องใหญ่ที่ต้องใช้โทรทัศน์วงจรปิดในการ

สอน และเวลาเรียนเสมือนถูกนำมาอยู่ท่ามกลางคนแปลกหน้าไม่รู้จักรักใคร นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถปรับตัวเข้าได้กับสภาพต่าง ๆ ของสถานที่เรียน ไม่ว่าจะเป็นห้องเรียน ดึกเรียน นอกจากนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่รู้สึกว่าการกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนทำให้มีโอกาสพบเพื่อนฝูงและนักศึกษาอื่น ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนทำให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้มีการปรับตัวเข้ากลุ่มได้และกล้าที่จะแสดงออกถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ของตน การคบเพื่อนนับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการปรับตัวในมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ฤชงค์ เลาสีรังสี (2534 : 125 - 127) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาในการปรับตัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียน ในด้านการปรับตัวนั้นศึกษาสภาพปัญหาในการปรับตัว ด้านการเรียนการสอน เพื่อนและครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียน เขตการศึกษา 11 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามวัดสภาพปัญหาในการปรับตัวด้านต่าง ๆ และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียน มีสภาพปัญหาในการปรับตัวโดยรวมทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและต่ำ ที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียนและในระบบโรงเรียนเท่านั้นที่พบว่า มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียน มีสภาพปัญหาในการปรับตัวโดยส่วนรวมทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียนที่มีสภาพปัญหาในการปรับตัวทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำ ที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียนที่มีสภาพปัญหาในการปรับตัวทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 2 ที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำที่ศึกษาในระบบการศึกษาแบบกึ่งระบบโรงเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

๗ จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่าปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเรียนรู้และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเกิดมาจากหลายสาเหตุ

ประกอบด้วยตัวนักศึกษาเอง อาจารย์ผู้สอน เพื่อนและสิ่งแวดล้อม สมควรได้รับการดูแลเอาใจใส่หาทางช่วยเหลือบุคคลที่ประสบกับปัญหาดังกล่าว

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย

3.1 ความหมายของทัศนคติ

ออสพอร์ท (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Allport. 1935) ให้ความหมายทัศนคติไว้ว่า หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางด้านจิตที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้เป็นแรงที่กำหนดทิศทางทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

อนาสตาซี (Anastasi. 1990 : 585) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณีหรือสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น ทัศนคติไม่สามารถเห็นได้โดยตรง แต่สามารถสรุปสันนิษฐานจากพฤติกรรมภายนอกทั้งที่ต้องใช้ภาษาและไม่ต้องใช้ภาษา

เชดส์กดี โฆวาลินส์ (2520 : 38) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ขึ้นอยู่กับขบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีการสังคม

พชนี วรกวิน (2522 : 60) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกความคิด ความเชื่อหรือแนวโน้มที่พร้อมจะกระทำต่อสิ่งแวดล้อมในการตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 193) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

จากความหมายของทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ทั้งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

เฉลิมพล ศรีหงษ์ และคนอื่น ๆ (2521 : 147 - 148) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 โดยเฉลี่ยแล้วมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี กล่าวคือ นักศึกษาร้อยละ 78.441 มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย และร้อยละ 21.559 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่มีอายุน้อยและนักศึกษาที่ประกอบอาชีพแล้ว มีสหสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาการศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5 หรือ ม.8 เดิม) และนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีสหสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนเพศ ภูมิลำเนา และระดับ (ซี) หรือชั้นยศของนักศึกษาที่มีอาชีพรับราชการไม่มีสหสัมพันธ์กับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงแต่อย่างใด

เฉลิมเผ่า อจละนันท์ (2527 : 79) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดีคือร้อยละ 73.96 และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดีกว่าสายสามัญ คือร้อยละ 75.18 และจากการศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงในด้านต่าง ๆ ปรากฏว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงในด้านระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมากที่สุดร้อยละ 77.92 รองลงมาเป็นความรู้สึกที่มีต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยร้อยละ 75.18

ชลธิ์ กุลประดิษฐ์ (2527 : 59) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมกับการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเมืองพัทยา ผลปรากฏว่าทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

30) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาหมายถึง งานต่าง ๆ ที่นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธี และอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน โดยไม่มีเรื่องคะแนนมาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130 - 131) ยังได้ให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา กิจกรรมนักศึกษามีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักศึกษา หมายรวมถึง การงานที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษาหรือส่งเสริมให้นักศึกษাজัดกันขึ้นเอง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมหลากหลายที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษาหรือส่งเสริมให้นักศึกษাজัดขึ้นเองตามความสนใจและสมัครใจ ภายใต้คำแนะนำและอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน เพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา

4.2 ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา

อาทร ชนเห็นชอบ (2524 : 1) ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กล่าวว่าในรายงานผลการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัยว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณสมบัติเสริมสร้างบุคลิกภาพและสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนิสิตนักศึกษา นอกเหนือไปจากการฟังบรรยายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ความสามารถ มีวิจรรย์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ

ในต่างประเทศมีนักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาหลายคน จากอบสัน (Jacobson. 1963 : 272) สรุปได้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ได้แนวความคิดมาจากนักการศึกษาชื่อ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งให้ข้อคิดว่า การศึกษาคือ การรวบรวมประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักศึกษา ซึ่งหมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้และรับรู้สิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าเหมาะสมแก่นักศึกษา

ไทเลอร์ (Taylor. 1964 : 33 - 40) มีความเห็นว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องการพัฒนาคนในด้านวิชาการสติปัญญา สังคม จิตใจและร่างกาย ดังนั้นการสร้าง

สิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเรียนการสอน การกีฬาและศิลปะ เพื่อให้นักศึกษา ได้รับความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล จึงเป็นสิ่งจำเป็นต้อง ทำและ วิลเลียมสัน (Williamson. 1961 : 27) เน้นว่า งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง ในกระบวนการอุดมศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

4.3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิต

กิจกรรมนิสิตถือได้ว่าเป็นการให้โอกาสแก่นิสิตได้มีส่วนในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมนิสิตจึงควรมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2528 : 132)

1) เพื่อพัฒนาให้นิสิตมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสัมพันธ์และสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น

2) เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ สามารถปกครองตนเองได้

3) เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจของนิสิต

4) เพื่อพัฒนาสติปัญญาของนิสิต

5) เพื่อให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพในอนาคต และรู้จักใช้

เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

6) เพื่อให้นิสิตรู้จักทักษะทางสังคม รู้จักเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม

7) เพื่อให้นิสิตพัฒนาลักษณะนิสัย ความกตัญญูและความคิดที่ดี

8) เพื่อให้นิสิตมีความสามัคคี

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตมุ่งที่จะกระทำสิ่งสามประการ คือ เพื่อ ตัวของนิสิต เพื่อสถาบันการศึกษาและเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับสังคม จาไมแอส (Jamias. 1969 : 98) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิตว่า เป็นการฝึกฝนการให้มีส่วน ร่วมในวิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย พัฒนาสติปัญญาและสร้างความกระตือรือร้น ฝึกฝนด้านศิลปะ และความงาม สร้างเสริมความร่วมมือในสังคม พร้อมกับสร้างโอกาสให้นิสิตได้สำนึกถึง กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับของสถาบัน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยรามคำแหงว่าด้วยกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง พ.ศ. 2522 ระบุให้มียุทธศาสตร์การบริหารกิจการนักศึกษา และแบ่งการจัดส่วนบริหาร กิจการนักศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ สถานักศึกษาและองค์การนักศึกษา โดยสมาชิกสถานักศึกษา

จะได้มาจากการเลือกตั้ง 2 วิธี คือ วิธีระบุตัวบุคคล และวิธีลงเลือกตั้งในนามพรรคนักศึกษา
 สภานักศึกษามีหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบต่อนโยบาย โครงการงาน และ
 งบประมาณของคณะกรรมการองค์การนักศึกษา ตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของคณะ
 กรรมการองค์การนักศึกษา เป็นต้น ส่วนองค์การนักศึกษประกอบด้วยคณะกรรมการองค์การ
 นักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ของนักศึกษา การเลือกตั้งคณะกรรมการองค์การนักศึกษาให้กระทำ
 โดยการเลือกตั้งทั่วไป ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งต้องสมัครในนามพรรค องค์การนักศึกษามี
 หน้าที่บริหารกิจการที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ควบคุมและให้ความสะดวกในการดำเนินงาน
 ของชมรมต่าง ๆ พิจารณางบประมาณและโครงการงานประจำปีของชมรมต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อสภา
 นักศึกษาออกระเบียบองค์การนักศึกษาเกี่ยวกับพรรค เป็นต้น การส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาเป็น
 การทำให้นักศึกษามีโอกาสได้เสริมทักษะต่าง ๆ เช่น การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้า
 สังคม มีความรู้ในวัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยม เพื่อปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างถูกต้อง รู้จัก
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพเหมาะสม รู้บทบาทของการเป็นผู้นำและรู้จัก
 การเป็นผู้ตามที่ดี ซึ่งทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวจะมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวที่ดีด้วย

จะเห็นว่า การบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 นักศึกษาสามารถกระทำได้ในนามของพรรคนักศึกษา โดยพรรคนักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการ
 ท้าหน้าที่เป็นตัวแทนนักศึกษาและดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา โดยเฉพาะ
 ในด้านกิจกรรม สวัสดิการ การกีฬา การสังคม การพักผ่อนและการบันเทิงจากบทบาทดังกล่าว
 นักศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคนักศึกษาจึงควรจะสามารถในการปกครองที่แตกต่าง
 จากนักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรค โคเฮน (Cohen. 1964 : 38 - 39)
 กล่าวว่า ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยจะมีผลต่อทัศนคติ
 และบุคลิกภาพในการพัฒนาวิถีชีวิตของนักศึกษาแต่ละคน และเบญจวรรณ พานิชวรพันธุ์
 (2523 : 63 - 65) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่
 เข้าร่วมกิจกรรมนิสิต พบว่า นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนและต้องการ
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกตัวแปรนี้ขึ้นมาศึกษา

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

4.4.1 งานวิจัยในประเทศ

อวยชัย ้วยสุวรรณ (2521 : 49 – 54) ได้ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ธีระ นทีวุฒิกล (2523 : 4 – 43) ได้ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ผลความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสอดคล้องกับอันดับการจัดกิจกรรมนิต 9 ประเภท คือ กิจกรรมทางวิชาการ ศิลปและดนตรี การพูดและการพิมพ์ เสริมวิชาชีพและงานอดิเรก ศาสนา และวัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ สังคมสงเคราะห์และบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมที่นิสิตสนใจเข้าร่วมมาก ได้แก่ สังคมสงเคราะห์และบำเพ็ญประโยชน์ กีฬาและสุขภาพ ตามลำดับ ซึ่งต่อมา เบญจวรรณ พาณิชวรพันธุ์ (2523 : 63 – 65) ได้สำรวจความคิดเห็นของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ พบว่า กิจกรรมที่นิสิตชอบมากที่สุด ได้แก่ ทักษะศึกษา รองลงมาได้แก่ กิจกรรมพิเศษเพื่อช่วยเหลือชุมชน ดนตรี ภาพยนตร์และละคร ตามลำดับ

บังอร ชูพงศ์ (2523 : 63) ศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมร่วมหลักสูตรทำให้นักเรียนอาชีวศึกษาได้รู้จักนำเอาความรู้ที่เรียนในห้องเรียนมาปฏิบัติทดลอง และสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ การได้ทำงานร่วมกันบ่อยครั้ง ทำให้นักเรียนมีโอกาสรู้จักเพื่อนร่วมโรงเรียน ครู อาจารย์ มากยิ่งขึ้น มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รู้จักใช้ความสามารถของตนเองที่มีอยู่ในทางที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม คือการได้เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง ทำให้มีการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยครั้ง หรือไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย

จารุบุตร พัวร่วมขาว (2525 : 102 – 105) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน ส่วนใหญ่นิสิตชายมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านิสิตหญิง

สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2529 : 186 - 189) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาการจัดการ (บริหารธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ (รัฐประศาสนศาสตร์) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ (วิทย์)

สายพิมพ์ สุดคง (2536 : 86 - 87) ได้ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่าทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิสิต ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่มีเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน

4.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไมเออร์ (Myers. 1952 : 415 - 426) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตที่ประสบผลสำเร็จในการเรียน รายงานว่าตนได้เข้าร่วมกิจกรรมและมีความรับผิดชอบในงานของมหาวิทยาลัย ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำเข้าร่วมกิจกรรมและมีหน้าที่ในการช่วยงานของวิทยาลัยน้อยกว่าหรือไม่ร่วมเลย

โดนัลด์ (Donald. 1974 : 182) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์และสมาชิกสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัย ชุมชนในมลรัฐเวอร์จิเนีย พบว่า กิจกรรมพิเศษตามความสนใจของนักศึกษามีการจัดกันอย่างแพร่หลายและมีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละวิทยาลัย และยังพบอีกด้วยว่า นักศึกษามีความคาดหวังในกิจกรรมด้านการบริการสังคมของนักศึกษาไว้มาก แต่เมื่อปฏิบัติจริงแล้วมักจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังที่กำหนดไว้

แอสติน (Astin. 1970 : 437 - 450) ได้สำรวจพฤติกรรมของนิสิตจำนวน 60,505 คน เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา จำนวน 246 แห่ง พบว่า จำนวนนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของแต่ละสถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมาก กล่าวคือในกิจกรรมประเภทเดียวกันในสถาบันหนึ่งเกือบไม่มีนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมเลย แต่ในสถาบันอื่นนิสิตเกือบทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมเดียวกันนี้ และการเข้าร่วมกิจกรรม

ของนิสิตขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น ทักษะคิดต่อกิจกรรมประเภทนั้น สภาพความต้องการ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบ รวมทั้งพัฒนาสติปัญญา การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจ นามาศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนครั้งนี้

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางการศึกษากับการปรับตัว

ภูมิหลังทางการศึกษากับการปรับตัว

นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ในชั้นปีที่ 1 เป็นผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งจากโรงเรียนของรัฐบาลและจากโรงเรียนของเอกชน เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยจะต้องพบกับสภาพแวดล้อมใหม่ด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างจากที่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาต้องพบกับปัญหาการปรับตัวหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชามีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่นักศึกษาจำนวนมากและอาจกล่าวได้ว่าเพิ่มขึ้นทุกปี

เกี่ยวกับปัญหาในด้านการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด โพรวิส (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์ครั้น. 2528 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Purvis. 1980 : 163 - 165) ได้แบ่งปัญหาออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ในด้านนักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยเปิด ระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเปิดทำให้นักศึกษาต้องเรียนด้วยตนเองอย่างโดดเดี่ยว ไม่มีเพื่อนร่วมแก้ไขปัญหการเรียน ไม่สามารถจะปรึกษาหารือกับเพื่อนที่เรียนได้ ทำให้รู้สึกเหงา จึงทำให้การเรียนไม่ค่อยประสบความสำเร็จ และเป็นเหตุให้นักศึกษาต้องออกจากการเรียน
2. ด้านสื่อการสอนที่ใช้ในมหาวิทยาลัยเปิด เอกสารการสอนที่ใช้ในมหาวิทยาลัยเปิดจะต้องเตรียมเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนตามความสามารถของตนเองทีละตอน ๆ ไป ซึ่งการกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าและกำหนดขั้นตอนมิได้คำนึงถึงความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์ และความสามารถของผู้เรียน ในบางครั้งผู้เรียนจะยึดมั่นในเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในเอกสารอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงแหล่งความรู้อื่นเลย

3. ด้านวิธีการเรียนในมหาวิทยาลัยเปิด เนื่องจากนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยเปิด มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน และจะต้องศึกษาจากสื่อการสอนในลักษณะเดียวกัน ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือในด้านวิชาการหรือทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่เรียนวิชาเดียวกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางการศึกษากับการปรับตัวมีผู้ศึกษาไว้ดังนี้
 นิเมศวล อันทะชัย (2532 : 64) ได้ศึกษาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมหญิง โรงเรียนมัธยมชาย และโรงเรียนมัธยมแบบสหศึกษา พบว่า มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนในโรงเรียนสหศึกษามีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศที่ดีที่สุด รองลงมาคือนักเรียนมัธยมศึกษาชาย อันดับสุดท้ายคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง
 สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : 70) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนคาทอลิก พบว่า ตัวแปรประเภทของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนได้

จากเอกสารงานวิจัยยังไม่สามารถสรุปได้ว่าภูมิหลังทางการศึกษาจะส่งผลให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวที่แตกต่างกันหรือไม่ และยังไม่มีความชัดเจนที่ศึกษาภูมิหลังทางการศึกษากับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยตรง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกันว่ามีปัญหาการปรับตัวที่แตกต่างกันหรือไม่

6. เอกสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติความเป็นมา (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2538 : 245 - 252)

6.1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้รับการสถาปนาเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมาตั้งแต่พ.ศ. 2514 ณ บริเวณที่ดินทั้งหมดประมาณ 300 ไร่เศษ ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 กำหนดให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา กล่าวคือ ให้เปิดรับสมัครบุคคลเข้าเป็นนักศึกษา โดยไม่จำกัดจำนวน และไม่มีการสอบคัดเลือก

6.2 เหตุผลที่ตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสาเหตุมาจากปัญหาการขาดแคลนสถานที่เรียนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีสถานที่เรียนจำกัด

ไม่สามารถรับผู้ที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ทั้งหมด จึงมีผู้ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้วไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ดังนั้นรัฐจึงจำเป็นต้องจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่ประสงค์จะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้เข้ารับการศึกษาดังกล่าวทั่วถึง เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบอาชีพ และขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของประชาชนทั่วไป

6.3 มหาวิทยาลัยรามคำแหงในระยะเริ่มแรก มีส่วนราชการดังนี้

- 1) สำนักงานอธิการบดี
- 2) สำนักงานบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล
- 3) คณะนิติศาสตร์
- 4) คณะบริหารธุรกิจ
- 5) คณะมนุษยศาสตร์
- 6) คณะศึกษาศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2516 มหาวิทยาลัยได้เสนอขอจัดตั้งคณะเพิ่มขึ้นอีก 3 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2526 มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งสำนักเทคโนโลยีการศึกษา

ในปัจจุบัน ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ดังนี้

- 1) สำนักงานอธิการบดี
- 2) สำนักงานบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล
- 3) สำนักหอสมุดกลาง
- 4) สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
- 5) สำนักพิมพ์
- 6) คณะนิติศาสตร์
- 7) คณะบริหารธุรกิจ
- 8) คณะมนุษยศาสตร์
- 9) คณะศึกษาศาสตร์
- 10) คณะวิทยาศาสตร์
- 11) คณะรัฐศาสตร์

12) คณะเศรษฐศาสตร์

13) สถาบันคอมพิวเตอร์

6.4 รามคำแหง 2 เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาด้านสถานที่เรียนไม่เพียงพอ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงได้เสนอแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสถานที่เรียนต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มหาวิทยาลัยจัดตั้งวิทยาเขตขึ้น เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2522 ณ บริเวณที่ดิน ซึ่งมีผู้บริจาค จำนวน 150 ไร่ โดยตั้งอยู่ที่แขวงดอกไม้ เขตพระโขนง กรุงเทพฯ บนถนนสายบางนา-ตราด และมหาวิทยาลัยเปิดใช้วิทยาเขตแห่งนี้ เมื่อภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2527 เป็นต้นมา

6.5 รามคำแหงและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยการใช้คอมพิวเตอร์จัดเก็บข้อมูลในการลงทะเบียนเรียน การตรวจสอบข้อสอบและการเก็บประวัตินักศึกษา การบริการแจ้งผลสอบและข้อมูลโดยใช้แถบรหัส ส่วนทางด้านการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยก็ได้ใช้โทรทัศน์วงจรเปิดเป็นสื่อการสอนในห้องเรียนขนาดใหญ่ทั้งรามคำแหง 1 และรามคำแหง 2

สำหรับนักศึกษาที่ไม่มีโอกาสฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่จำนวนมากทั่วประเทศนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการบรรยายสรุปทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ

6.6 ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค ทาน้ำที่ให้บริการสื่อการสอนประเภทตำรา เทปคำบรรยายและเอกสารอื่น ๆ เพื่อบริการแก่นักศึกษา โดยใช้ห้องสมุดประชาชนในจังหวัด

6.7 โครงสร้างหลักสูตร โดยทั่วไปจะกำหนดหน่วยกิตอย่างต่ำไว้ประมาณ 144 หน่วยกิต โดยมุ่งสร้างความรู้พื้นฐานทั่วไปที่จำเป็นแก่นักศึกษา ต่อจากนั้นจึงมุ่งส่งเสริมความรู้ในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่นักศึกษาเลือกเป็นวิชาเอกและวิชาโท

ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ผลิตบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ รวม 22 รุ่น จำนวนบัณฑิตทั้งหมด 321,123 คน บัณฑิตทั้งหมดที่จบการศึกษาไปแล้วนี้ ได้ออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน จนประสบความสำเร็จและเป็นที่กำลังสำคัญของประเทศชาติ สร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นอย่างยิ่ง ดังคำขวัญของมหาวิทยาลัยที่ว่า "เปลวเทียนให้แสง รามคำแหงให้ทาง"

6.8 การเปิดสอนในระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ดำเนินการสอน วิจัยในระดับปริญญาตรีอย่างมีประสิทธิภาพ และในปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเปิดสอนในระดับปริญญาโทหลายสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ที่ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

บริการด้านวิชาการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาแบบตลาดวิชา ซึ่งใช้ระบบการเรียนการสอนโดยจัดให้มีการบรรยายในชั้นเรียน และใช้ระบบสื่อการสอนทางไกล ดังนั้น นักศึกษาจึงสามารถเลือกวิธีเรียนได้ตามที่ต้องการ โดยมหาวิทยาลัยได้จัดบริการด้านวิชาการให้นักศึกษาดังนี้

1. การบรรยายในชั้นเรียน

1.1 ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (รวม 1) มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบรรยายสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 สัปดาห์ละ 6 วัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ โดยจัดให้มีการบรรยายกระบวนวิชาละ 1 ครั้ง ครั้งละ 110 นาทีต่อสัปดาห์

1.2 ที่วิทยาเขตปทุมธานี-สุวรรณภูมิ ถนนสายบางนา-ตราด แขวงดอกไม้ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร (รวม 2) มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบรรยายสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สัปดาห์ละ 5 วัน ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยจัดให้มีการบรรยายกระบวนวิชาละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง 30 นาที (พัก 10 นาที) ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ นักศึกษาจะเข้ารับฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัยจัดให้ทั้ง 2 แห่งหรือไม่ก็ได้

2. การบริการสื่อวิทัศน์เพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยได้จัดศูนย์บริการสื่อวิทัศน์เพื่อการศึกษา (ที่ชั้นเรียน) โดยบริการนำเทปวิทัศน์การบรรยายสรุปกระบวนวิชาชั้นปีที่ 1 มาบริการแก่นักศึกษาที่ต้องการฟังบรรยายสรุปเพิ่มเติมจากการฟังบรรยายในชั้นเรียนที่วิทยาเขต

นอกจากนี้ในช่วงเวลาว่างจากการบรรยายสรุปกระบวนวิชา ยังได้จัดรายการสาระความรู้ข่าวสารความบันเทิงต่าง ๆ มาจัดฉายเพื่อเป็นแหล่งความรู้เพิ่มเติม และเป็นที่ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษาเล่าเรียน

3. การบรรยายทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบรรยายทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยให้แพร่ภาพออกอากาศผ่านสัญญาณดาวเทียมไปทั่วประเทศ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ

วันอังคาร เวลา 18.30 - 19.00 น.

วันพฤหัสบดี เวลา 18.30 - 19.00 น.

วันเสาร์ เวลา 10.00 - 12.00 น.

4. การบรรยายทางวิทยุกระจายเสียง

มหาวิทยาลัยจัดให้มีการบรรยายสรุปทางสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกวัน ตลอด สัปดาห์ โดยจัดให้มีการบรรยายสรุป ดังนี้

4.1 ส่วนกลาง จัดให้มีการบรรยายสรุปที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายการ 2 เพื่อการศึกษา ความถี่ 846 KHz (A.M.)

ภาคเช้า เริ่มตั้งแต่เวลา 06.00 - 11.30 น.

ภาคบ่ายและค่ำ เริ่มตั้งแต่เวลา 14.00 - 23.00 น.

4.2 ส่วนภูมิภาค จัดให้มีการบรรยายสรุปที่สถานีวิทยุกระจายเสียง รพด. และ สวท. ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ 39 สถานี

สำหรับรายละเอียดของการจัดบรรยายในแต่ละภาคการศึกษานั้น ให้ติดต่อขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักเทคโนโลยีการศึกษา อาคารพาเมื่อง มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 หรือตู้ ป.ณ. 240-1122 ปท. รามคำแหง กรุงเทพฯ 10240

5. การบริการที่ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค

เพื่อเป็นการเสริมสื่อการสอนในแบบต่าง ๆ และให้ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาตามโอกาส มหาวิทยาลัยจึงจัดส่งตำราและเทปคำบรรยายกระบวนวิชาต่าง ๆ ทุกชั้นปี จากห้องเรียนที่มหาวิทยาลัยเป็นรายชั่วโมงไปให้บริการนักศึกษาที่อาศัยอยู่ตามส่วนภูมิภาค ณ ศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค

ศูนย์บริการทางวิชาการส่วนภูมิภาคทั่วประเทศดังกล่าว จะเป็นสื่อกลางระหว่างมหาวิทยาลัยนักศึกษา ด้านการให้บริการและข่าวสารการรับสมัครนักศึกษาใหม่ การให้บริการตำรา การบรรยายสรุป และการให้บริการด้านอื่น ๆ เช่น ส่ง มร.30 ให้นักศึกษาถึงบ้าน

ตรวจสอบผลการเรียน ขอให้รับรองการเป็นนักศึกษา ติดต่อขอยื่นเรื่องขอทุนการศึกษา รับแจ้งย้ายที่อยู่ รับติดตามผลการตรวจสอบวุฒิบัตร (หนังสือสำคัญแสดงคุณวุฒิ) ฯ

6. บริการห้องสมุด

6.1 บริการให้ยืม-คืนหนังสือทั่วไป (ชั้น 1 อาคาร 1) ให้ยืมและรับคืนหนังสือทั่วไปแก่นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สำหรับนักศึกษานั้นให้บริการยืมโดยแยกตามคณะ วิทยาลัยตราสมาชิกห้องสมุด นอกจากนี้ยังให้บริการนวนิยายและหนังสือปกอ่อนที่บริเวณชั้นลอยอาคาร 1 ด้วย

6.2 บริการหนังสือจอง (ชั้น 2 อาคาร 1) ให้บริการตำราเรียนและหนังสืออ่านประกอบประจำกระบวนวิชาต่าง ๆ รวมทั้งบริการให้ยืมและรับคืนหนังสือจอง

6.3 บริการหนังสือและสิ่งพิมพ์ทั่วไป (ชั้น 3 ชั้น 4 และชั้น 5 อาคาร 1) โดยแบ่งหนังสือออก ดังนี้

หนังสือหมวด A - H ชั้น 3

หนังสือหมวด J - P ชั้น 4

หนังสือหมวด Q - Z ชั้น 5

6.4 บริการวารสารฉบับย้อนหลัง (ชั้น 1 อาคาร 2) ให้บริการวารสารวิชาการภาษาไทยและภาษาต่างประเทศฉบับย้อนหลัง บริการช่วยค้นคว้าเรื่องจากวารสารบริการตรวจวารสารและสาระสังเขปวารสาร บริการหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง บริการถ่ายเอกสาร

6.5 บริการวารสารและเอกสารวิชาการฉบับปัจจุบัน (ชั้น 2 อาคาร 2) ให้บริการวารสารวิชาการภาษาไทยและภาษาต่างประเทศฉบับปัจจุบัน บริการจุลสารและเอกสารทั่วไป

6.6 บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารบันเทิงคดี (ชั้น 3 อาคาร 2) ให้บริการหนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบันและนิตยสารบันเทิงคดี บริการรถตุ๊กตาค

6.7 บริการช่วยการค้นคว้าและวิจัย (ชั้น 1 อาคาร 3) ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารทั่วไป บริการหนังสืออ้างอิง บริการแนะนำการใช้หนังสืออ้างอิง บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด ตลอดจนนันทนห้องสมุดและบริการถ่ายเอกสาร

6.8 บริการค้นคืนสารสนเทศจากฐานข้อมูล CD-ROM สำหรับนักศึกษาปริญญาโท อาจารย์และนักวิจัย (ชั้นลอย อาคาร 3) บริการตอบคำถามทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการรวบรวมบรรณานุกรมตามความต้องการของผู้ใช้

6.9 บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลและบริการเอกสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ชั้น 2 อาคาร 3) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจากสิ่งพิมพ์รัฐบาลและเอกสารมหาวิทยาลัยรามคำแหง

6.10 บริการหนังสือลักษณะพิเศษ (ชั้น 3 อาคาร 3) ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ ปรียญานิพนธ์ บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ หลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ หนังสืออนุสรณ์งานศพและหนังสืออนุสรณ์ รวมทั้งหนังสือหายากที่อ่านและค้นคว้าสำหรับอาจารย์และนักศึกษาปริญญาโท

6.11 บริการวัสดุไมติพิมพ์ (ชั้น 4 อาคาร 3) ให้บริการวัสดุไมติพิมพ์และช่วยค้นคว้าจากวัสดุไมติพิมพ์ อาทิ ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช สไลด์ ฟิล์มสตริป ภาพยนตร์ ฯลฯ บริการงานด้านกราฟฟิค บริการจัดนิทรรศการ บริการฉายภาพยนตร์ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เวลาเปิดบริการ

สำนักหอสมุดกลางฯ	วันจันทร์ ถึง วันศุกร์	07.30 - 21.00 น.
	วันเสาร์	08.30 - 16.30 น.
ห้องสมุดวิทยาเขตฯ	วันจันทร์ ถึง วันศุกร์	07.30 - 21.00 น.
	วันเสาร์	08.30 - 16.30 น.

วันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดบริการ

7. บริการข่าวสารและข่าววิชาการ

มหาวิทยาลัยจัดให้มีหนังสือพิมพ์ข่าวรามคำแหงและวารสารรามคำแหง เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีข่าวบริการด้านวิชาการ ข่าวสารทั่วไปและบทความทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษา

บริการด้านสวัสดิการ

มหาวิทยาลัยให้ความสนใจเกี่ยวกับบริการด้านสวัสดิการนักศึกษามากเท่า ๆ กับบริการด้านวิชาการ ฉะนั้นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงจะได้สิทธิต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านสวัสดิการ คือ

1. บริการแนะแนวจัดหางานและทุนการศึกษา เป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ประกอบกับได้รับการสนับสนุน

ด้านทุนทรัพย์จากหน่วยงานภายนอก อาทิเช่น บริษัท มูลนิธิ ธนาคาร บุคคลผู้มีจิตศรัทธา ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนให้นักศึกษายันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน แต่ประสบปัญหาขาดแคลนด้านทุนทรัพย์ที่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของตนให้ได้โอกาสศึกษาเล่าเรียน เพื่อเป็นกำลังของชาติต่อไปในวันข้างหน้า

ในปีหนึ่ง ๆ มหาวิทยาลัยจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่ นักศึกษาปีละไม่น้อยกว่า 1,000 ทุน โดยแบ่งทุนออกเป็น

1.1 ทุนภายใน ได้รับจากส่วนหนึ่งของรายได้มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจัดสรรให้ปีละประมาณ 960 ทุน ๆ ละ 2,500 บาท แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1.1 ประเภทเรียนดี กำหนดให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนอยู่ในขั้นดี คือ มีหน่วยกิตสะสมของลำดับชั้น G (Good) ภาคการศึกษาละไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต ทุกภาคการศึกษา

1.1.2 ประเภทขยันขันแข็ง กำหนดให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนอยู่ในขั้นพอใจ คือ มีหน่วยกิตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าปีละ 18 หน่วยกิต (ไม่รวมภาคฤดูร้อน)

1.1.3 ประเภทกิจกรรม กำหนดให้นักศึกษาที่ทำกิจกรรมเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัย และต้องมีผลการเรียนอยู่ในขั้นพอใจ คือ มีหน่วยกิตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าปีละ 18 หน่วยกิต (ไม่รวมภาคฤดูร้อน)

1.2 ทุนภายนอก ได้รับการสนับสนุนด้านทุนทรัพย์จากหน่วยงานภายนอก ซึ่งแจ้งความจำนงค์ให้ทุนแก่มหาวิทยาลัยดำเนินการรับสมัครและคัดเลือกนักศึกษา แล้วแจ้งให้ทราบและเพื่อดำเนินการจ่ายเงินทุนต่อไป ทุนนี้จัดสรรประมาณปีละ 400 ทุน ทุนละ 2,500 – 6,500 บาท

1.3 ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ในด้านวิชาการ วิชาชีพ เพื่อออกไปพัฒนาสังคมได้อย่างภาคภูมิใจ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงให้ศูนย์บริการแนะแนวการศึกษา งานแนะแนวและทุนการศึกษาจัดบริการแก่นักศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.3.1 การให้คำปรึกษาและแนะแนว จัดบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในการศึกษา ปัญหาส่วนตัว ครอบครัว ด้านอาชีพ การเงินและปัญหาสังคมอื่น ๆ

1.3.2 แนะนำอาชีพ ให้บริการแนะนำอาชีพ เช่น จัดอบรมเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ จัดบรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับอาชีพ จัดอบรมเทคนิคการสมัครงาน จัดบริการฝึกงานและดูงานในสถานประกอบการต่าง ๆ และจัดแนะแนวการประกอบอาชีพอิสระ

1.3.3 บริการจัดหางาน จัดบริการข้อมูลสนเทศด้านอาชีพจากกรมแรงงาน ภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ บริการจัดหางานพิเศษให้แก่นักศึกษาและบัณฑิต จัดบริการรับสมัครตำแหน่งต่าง ๆ ของภาคเอกชนและให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

1.3.4 บริการและแนะแนวการศึกษาต่อ จัดข้อมูลเพื่อบริการสนเทศการศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จัดแนะแนวการสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในแต่ละสถาบันและจัดข้อมูลการศึกษาต่อในต่างประเทศ

1.4 บริการวิชาการห้องสมุดอาชีพ เป็นโครงการสนองนโยบายของมหาวิทยาลัย ตามแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ในการ "เร่งปรับปรุงระบบการแนะแนวอาชีพและการหางานแก่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนการติดตามผลการหางานหาและการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น" มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านนี้ อันเป็นปรัชญาในการผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีความพร้อมสมบูรณ์เพื่อเข้าสู่โลกของงานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพิ่มโอกาสได้งานทำ ลดละปัญหาการว่างงาน เพื่อให้การอุดมศึกษาสมบูรณ์ครบวงจรตามรูปแบบมหาวิทยาลัยเปิด แบ่งลักษณะการบริหารดังนี้คือ

1.4.1 บริการสนเทศ หนังสือ เอกสาร ข้อมูล แผ่นพับ จัดบอร์ด

1.4.2 บริการโสตทัศนูปกรณ์ แฟ้ม เทป วิดีโอ การศึกษาและอาชีพ

1.4.3 แนะนำให้คำปรึกษารายบุคคลและกลุ่มย่อย

1.4.4 ห้องฝึกและปฏิบัติงานอาชีพ จัดหมายสมัครงานและประวัติย่อ

ศูนย์แนะแนวการศึกษาเปิดบริการทุกวันในเวลาราชการ

2. โครงการช้างบ้านคือการสนับสนุนให้ทุนกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีผลงานด้านกีฬา โดยนักศึกษาที่ได้รับชัยชนะจากการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย หรือเป็นตัวแทนทีมชาติไทย ขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย งานกีฬา กองกิจการนักศึกษา จะเป็นผู้เสนอชื่อเข้ารับทุนดังกล่าว เพื่อเป็นการตอบแทนนักศึกษาที่ทุ่มเทในการสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหงในด้านการกีฬา

โครงการข้างบ้านและโครงการข้างเฟือกเป็นโครงการสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยและนักเรียนดีเด่น สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการขอรับทุนการศึกษา ให้ติดต่อสอบถามได้ที่งานแนะแนวและทุนการศึกษา กองกิจการนักศึกษา

3. บริการด้านสุขภาพ มหาวิทยาลัยได้จัดบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษา โดยมีงานแพทย์ฯ บริการ 2 แห่ง คือ งานแพทย์และอนามัยที่ราม 1 (หัวหมาก) และที่ราม 2 (วิทยาเขต) ทาหน้าที่บริการตรวจและรักษาโรคแก่นักศึกษา (นักศึกษาใหม่ปี 1 เรียนที่วิทยาเขต รับบริการได้ที่งานแพทย์และอนามัย ราม 2)

4. บริการด้านกีฬา (ตึกกิจกรรมนักศึกษาชั้นล่าง ห้อง 105 และโรงยิม 2) ให้บริการด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 หน่วยกีฬาภายใน-ภายนอก

4.1.1 ควบคุมดูแลกิจกรรมกีฬาของชมรมกีฬาทุกชมรม

4.1.2 พิจารณาโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบัน กลุ่ม ชมรม

อุดมศึกษา

4.1.3 บริการให้ยืมอุปกรณ์กีฬา และติดตามทวงถามอุปกรณ์กีฬา

4.1.4 ประสานงานการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน-ภายนอก

4.1.5 พิจารณางบประมาณของชมรม

4.2 หน่วยนันทนาการและส่งเสริมสุขภาพ

4.2.1 จัดโครงการค่ายพักแรม ค่ายนันทนาการ ทุกภาคการศึกษา

4.2.2 จัดโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเป็นประจำทุกปี

4.2.3 บริการแนะนำการเล่นเกมส์ การนำเกมส์

4.2.4 บริการห้องสมุดนันทนาการ, มีหนังสือพิมพ์, นิตยสารต่าง ๆ

และพ็อคเก็ตบุ๊ก

4.2.5 บริการเกมส์นันทนาการ (หมากฮอส, โดมิโน, สแครปเบิ้ล, นักสืบ, ทายใจ ฯลฯ)

4.2.6 บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ พร้อมทั้งมีข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวทั่วประเทศไทย และมีเอกสารเกี่ยวกับเกมส์ แคมป์ไฟไว้ให้ยืมดูเอกสาร

4.2.7 จัดฉายภาพยนตร์ วีดีโอเกี่ยวกับสารคดีกีฬา และบันเทิงต่าง ๆ

ทุกวัน

4.2.8 ควบคุมดูแลสนามกีฬาเทนนิส โรงยิม 2

4.2.9 บริการอุปกรณ์การออกกำลังกาย

4.2.10 จัดตารางการใช้สนามกีฬาที่รับผิดชอบ

4.3 หน่วยทะเบียนประวัติและประเมินผล

4.3.1 ทำประวัติบุคคลนักกีฬา, เจ้าหน้าที่ชมรม, อาจารย์ที่ปรึกษา

ทุกชมรม

4.3.2 ติดตามผลการแข่งขันทุกประเภทกีฬา

4.3.3 ประเมินผลงานชมรมเสนอมหาวิทยาลัยรามคำแหง

4.3.4 ทำสถิติเรื่องกีฬาทุกประเภทของมหาวิทยาลัย, กีฬามหาวิทยาลัย

อุดมศึกษา, บุคลากร

5. บริการด้านกิจกรรมนักศึกษา (ตึกกิจกรรมนักศึกษา ชั้น 2) การศึกษาโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษานั้น กิจกรรมนอกหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ฉะนั้นมหาวิทยาลัยจึงจัดบริการด้านกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยจัดตั้งเป็นชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมกีฬาต่อสู้ป้องกันตัว ชมรมกีฬายิงปืน ชมรมกีฬาทางน้ำ ชมรมกีฬาฟุตบอล ชมรมขับร้องประสานเสียง ชมรมดนตรีไทยและนาฏศิลป์ และชมรมถ่ายภาพ เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแบบตลาดวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจต้องการเรียนหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตนสนใจ โดยเปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนอย่างไม่จำกัดจำนวนและไม่มีการสอบคัดเลือก โดยมีการจัดบริการทางด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั่วไป ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยรามคำแหงก็มีลักษณะเฉพาะตัวในด้านการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน สภาพแวดล้อมสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะส่งผลต่อสภาพปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ซึ่งยังไม่คุ้นเคยกับระบบการเรียนการสอนที่ต้องพึ่งพาตนเองมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39... ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย จำนวน 55,787 คน ซึ่งได้จากการใช้สถิติจากกองแผนงานโดยนำจำนวนนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2536, 2537, 2538 มาเทียบหาอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่มาสมัครเรียนทั้งหมดกับนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย แล้วหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน เพื่อกำหนดเป็นค่าประมาณการของนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2539 ดังแสดงในตาราง 1, ตาราง 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39... ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร 7 คณะ จำนวน 1,120 คน โดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 97 ของยามาเน (Yamane. 1970 : 580 - 581) เพื่อความเหมาะสมในการใช้สถิติจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากทุกคณะเท่ากันหมด คณะละ 160 คน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 1 แสดงประมาณการกลุ่มประชากรที่เข้าฟังการบรรยาย ปีการศึกษา 2539

คณะ	ปี 2536		ปี 2537		ปี 2538		ปี 2539	
	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย
นิติศาสตร์	12,132	8,230	12,978	8,353	11,987	8,162	12,556	8,350
บริหารธุรกิจ	26,630	19,324	24,363	17,765	22,722	15,870	26,063	18,765
มนุษยศาสตร์	8,537	6,353	8,674	6,383	9,025	6,004	11,347	8,113
ศึกษาศาสตร์	3,648	2,656	3,606	2,588	3,700	2,323	3,714	2,563
วิทยาศาสตร์	5,725	4,950	5,152	4,526	4,412	3,883	5,164	4,518
รัฐศาสตร์	17,586	10,837	16,663	10,120	16,788	8,883	19,288	11,283
เศรษฐศาสตร์	2,821	2,104	2,717	2,034	2,863	1,961	3,028	2,195
รวม	77,079	54,454	74,153	51,769	71,497	51,103	81,160	55,787

ตาราง 2 แสดงอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักศึกษาทั้งหมดกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย

คณะ	ปี 2536		ปี 2537		ปี 2538		ปี 2539	
	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย	ทั้งหมด	เข้าฟัง บรรยาย
นิติศาสตร์	2	1.35	2	1.29	2	1.36	2	1.33
บริหารธุรกิจ	2	1.45	2	1.46	2	1.40	2	1.44
มนุษยศาสตร์	2	1.49	2	1.47	2	1.33	2	1.43
ศึกษาศาสตร์	2	1.46	2	1.43	2	1.25	2	1.38
วิทยาศาสตร์	2	1.73	2	1.76	2	1.76	2	1.75
รัฐศาสตร์	2	1.23	2	1.21	2	1.06	2	1.17
เศรษฐศาสตร์	2	1.49	2	1.50	2	1.37	2	1.45

ตาราง 3 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ความเชื่อมั่น 97%)

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นิติศาสตร์	8,350	160
บริหารธุรกิจ	18,765	160
มนุษยศาสตร์	8,113	160
ศึกษาศาสตร์	2,563	160
วิทยาศาสตร์	4,518	160
รัฐศาสตร์	11,283	160
เศรษฐศาสตร์	2,195	160
รวม	55,787	1,120

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา สถานภาพในการประกอบอาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของท่าน เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [ ] และเติมข้อความในช่องว่างให้ครบถ้วน

1) เพศ [ ] ชาย

[ ] หญิง

2) คณะที่ศึกษา [ ] คณะนิติศาสตร์

[ ] คณะบริหารธุรกิจ

[ ] คณะมนุษยศาสตร์

[ ] คณะศึกษาศาสตร์

[ ] คณะวิทยาศาสตร์

[ ] คณะรัฐศาสตร์

[ ] คณะเศรษฐศาสตร์

3) ภูมิหลังทางการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่นักศึกษาเรียนครั้งสุดท้ายก่อนเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

รามาธิบดี

☐ สถาบันการศึกษาของรัฐบาล

☐ สถาบันการศึกษาของเอกชน

4) สถานภาพในการประกอบอาชีพ

4.1

☐ ทำงานแล้ว

☐ ยังไม่ได้ทำงาน

4.2 ท่านทำงานเพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ เฉพาะผู้ที่ทำงานแล้ว)

☐ หาค่าใช้จ่ายในการเรียน

☐ หาประสบการณ์

5) การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรค/ชมรม

☐ เป็น

☐ ไม่เป็น

6) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับเพื่อใช้จ่ายในการศึกษาของแต่ละเดือน

ไม่รวมค่าลงทะเบียนเรียน

☐ ต่ำกว่า 1,500 บาท

☐ 1,500 - 2,500 บาท

☐ มากกว่า 2,500 บาทขึ้นไป

7) สถานที่พัก

ลักษณะที่พักอาศัย

☐ บ้านตนเอง☐ หอพัก☐ บ้านเช่า☐ บ้านญาติ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)....

2. แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย

เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านระบบการเรียนการสอน ด้านความสัทธิธาดต่อบัณฑิตของมหาวิทยาลัย และแนวโน้มที่มีต่อการศึกษามหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงของเฉลิมเผ่า อจละนันท์ (2527 : 98 - 105) แล้วสร้างข้อคำถามโดยอาศัยข้อมูลจาก 2.1 จำนวน 64 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2.3 นำแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ศ.ดร.พองพรรณ เกติพิทักษ์ รศ.อจจรา สุขารมณ และอาจารย์พรณพิศ วาณิชการ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำมาใช้

2.4 นำแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย จำนวน 58 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็น

แบบสอบถาม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139 - 140) ได้แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย จำนวน 49 ข้อ โดยมีค่า t ระหว่าง 2.03 - 7.17

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ได้แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยมีค่าความเชื่อมั่น 0.892

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง ให้นักศึกษากาเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	<u>ด้านความคิด</u> <u>ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย</u> มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็น สถาบันที่ให้ความเสมอภาคแก่ บุคคล					
0	<u>ระบบการเรียนการสอน</u> มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระบบ การเรียนการสอนที่ทันสมัย					
0	<u>คุณภาพของบัณฑิต</u> บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	<u>ด้านความรู้สึก</u> <u>ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย</u> มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันที่ ข้าพเจ้าสนใจที่จะ เข้าเรียน ตั้งแต่แรก	.....	.....	.....	.....	.....
0	<u>ระบบการเรียนการสอน</u> การเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝึกให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ...	.....	.....	.....	.....	.....
0	<u>คุณภาพของบัณฑิต</u> ข้าพเจ้าศรัทธาในความสามารถของ บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ...	.....	.....	.....	.....	.....
ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
0	<u>แนวโน้มที่ต่อการศึกษาที่</u> <u>มหาวิทยาลัย</u> ข้าพเจ้าปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับ การเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

เกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดไว้ดังนี้

ถ้าข้อความนั้นมีความหมาย**ทางบวก** การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง, มากที่สุด, เป็นประจำ	ให้คะแนน	5	คะแนน
เห็นด้วย, มาก, บ่อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ, ปานกลาง, บางครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย, น้อย, น้อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, น้อยที่สุด, นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

ถ้าข้อความนั้นมีความหมาย**ทางลบ** การให้คะแนนจะเป็นดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง, มากที่สุด, เป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย, มาก, บ่อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ, ปานกลาง, บางครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย, น้อย, น้อยครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, น้อยที่สุด, นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้คือ

1. หาค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้เท่ากับ 193.88
2. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ

ผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดี หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า 193.88

ผู้ที่มีทัศนคติที่ดี หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนสูงกว่า 193.88

3. แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

เป็นแบบสอบถามที่ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหา การปรับตัวด้านการเรียน ในด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านสภาพแวดล้อม โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาแบบสอบถามด้านการเรียนของศรีระพร จันทโนทก (2538) ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2533) และแบบสอบถามการปรับตัวของเพ็ญทิพา นรินทร์ราษฎร์ ๗ อยู่ธยา (2533) และเรวูณี จินดาพล (2533)

3.3 สร้างแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 3.1 และข้อ 3.2 มาเป็นแนวทางในการสร้าง ได้แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน 126 ข้อ นำแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รศ.อัจฉรา สุชาธรรม และอาจารย์พรณิศ วาณิชการ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำมาใช้

3.4 นำแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน จำนวน 113 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมายังต่ำสุด แล้วยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน จำนวน 92 ข้อ โดยมีค่า t ระหว่าง 2.03 - 9.00

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133) ซึ่งได้แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมีค่าความเชื่อมั่น 0.947

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือของใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับความเห็นของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาจริงมากที่สุด
 จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาจริงพอสมควร
 จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
 บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
 ไม่จริง หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก
 ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
	<u>ด้านส่วนตัวนักศึกษา</u>					
0	ข้าพเจ้าไม่สนใจการเรียน					
00	ข้าพเจ้าไม่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
	<u>ด้านอาจารย์ผู้สอน</u>					
0	อาจารย์ไม่สนใจนักศึกษา					
00	อาจารย์ไม่เข้าสอน					
	<u>ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน</u>					
0	เพื่อนชวนคุยขณะเรียนหนังสือ					
00	เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหา					
	<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>					
0	ห้องเรียนสกปรก					
00	ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน
จริง	ให้	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3 คะแนน
ไม่จริง	ให้	2 คะแนน
ไม่จริงที่สุด	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดตามแนวของเบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

- 1.00 - 2.49 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนต่ำ
- 2.50 - 3.49 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนปานกลาง
- 3.50 - 5.00 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ว่าในวิชาพื้นฐานวิชาใดที่มีนักศึกษาทุกคณะลงทะเบียนเรียนร่วมกันมากแล้วคัดเลือกไว้ 2 วิชา คือวิชา TH 103 และ SO 103
2. ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนร่วมกันมากในวิชา TH 103 ได้แก่ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ และกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนร่วมกันมากในวิชา SO 103 ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์
3. ติดต่ออาจารย์ผู้สอนวิชา TH 103 และ SO 103 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามในห้องเรียน
4. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะรัฐศาสตร์ ที่เข้าฟังการบรรยายวิชา TH 103 ณ วิทยาเขต

ปัจฉิมสวัสดิ์ - สุวรรณภาศรี (รวม 2) ถนนบางนา-ตราด ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 480 ฉบับ และรอเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 426 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.75 และในวันที่ 3 มีนาคม 2540 ได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ที่เข้าฟังบรรยาย วิชา SO 103 ณ วิทยาเขตปัจฉิมสวัสดิ์ - สุวรรณภาศรี (รวม 2) จำนวน 640 ฉบับ และรอเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 540 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.38 รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 966 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.25

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

1. หาค่าความถี่และร้อยละ
2. หาคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาแต่ละด้าน
3. เปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ภูมิภาค หลังทางการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ทศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยใช้ t - test และ คณะที่ศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน สถานที่พัก ใช้ F - test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_H$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
n_H	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดในกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
n_L	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมดในกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 171)

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ ∞	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือที่จะวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 100)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ใช้ t-test Independent ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่าง
คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2522 : 100)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่พิจารณาใน t - Distribution
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2
 s_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
 s_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
 $df = n_1 + n_2 - 2$

2.4 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยพิจารณาว่า F-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 260)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่ทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรของเชฟเฟ (Scheffe')

$$S = \sqrt{(k - 1) F(\infty, df_b, df_w), \frac{2}{n} MS_w}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤติแบบเชฟเฟ.

$F(\infty, df_b, df_w)$ แทน ค่า F ที่เปิดจากตารางการแจกแจงของค่า F ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $= \infty$ โดยมีค่า

$$df_b = k - 1 \quad df_w = N - K$$

MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง (ทุกกลุ่ม n เท่ากัน)

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 240)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการแปลผล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 นำเสนอข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ คณะที่ศึกษา ภูมิภาคทางการศึกษา สถานภาพในการประกอบอาชีพ ทักษะคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นค่าร้อยละ (ดังแสดงในตาราง 4)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 ด้าน โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับทีและระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน (ดังแสดงในตาราง 5)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ทั้ง 4 ด้านของนักศึกษา จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิภาคทางการศึกษา ทักษะคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับทีและระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน (ดังแสดงในตาราง 6 - 12)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิภาคทางการศึกษา ทักษะคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก โดยการใช้ t - test และ F - test (ดังแสดงในตาราง 13 - 21)

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ t (t - Distribution)
F	แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ F (F - Distribution)
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)

MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา สถานภาพในการประกอบอาชีพ ทักษะชีวิตที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1) ชาย	394	40.8
	2) หญิง	572	59.2
2. คณะที่ศึกษา	1) นิติศาสตร์	145	15
	2) บริหารธุรกิจ	144	14.8
	3) มนุษยศาสตร์	137	14.2
	4) ศึกษาศาสตร์	134	13.9
	5) วิทยาศาสตร์	134	13.9
	6) รัฐศาสตร์	137	14.2
	7) เศรษฐศาสตร์	135	14.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
3. ภูมิหลังทางการศึกษา	1) สถาบันการศึกษาของรัฐบาล	798	82.6
	2) สถาบันการศึกษาของเอกชน	167	17.3
	3) ไม่ระบุ	1	0.1
4. สถานภาพในการประกอบอาชีพ	1) ทำงานแล้ว	41	4.2
	2) ยังไม่ได้ทำงาน	925	95.8
	4.1 ท่านทำงานเพื่อ		
	1) หาค่าใช้จ่ายในการเรียน	10	24.4
	2) หาประสบการณ์	31	75.6
5. ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย	1) ทักษะที่ไม่ดี	453	46.9
	2) ทักษะที่ดี	513	53.1
6. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	1) เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	242	25.1
	2) ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	721	74.6
	3) ไม่ระบุ	3	0.3
7. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	1) ต่ำกว่า 1,500 บาท	122	12.6
	2) 1,500 – 2,500 บาท	384	39.8
	3) มากกว่า 2,500 บาทขึ้นไป	457	47.3
	4) ไม่ระบุ	3	0.3

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
8. สถานที่พัก	1) บ้านตนเอง	160	16.6
	2) หอพัก	504	52.2
	3) บ้านเช่า	122	12.6
	4) บ้านญาติ	151	15.6
	5) อื่น ๆ	28	2.9
	6) ไม่ระบุ	1	0.1

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามเพศได้นักศึกษาเพศชาย 394 คน และนักศึกษาเพศหญิง 572 คน เมื่อจำแนกตามคณะที่ศึกษาได้นักศึกษานิติศาสตร์ 145 คน คณะบริหารธุรกิจ 144 คน คณะมนุษยศาสตร์ 137 คน คณะศึกษาศาสตร์ 134 คน คณะวิทยาศาสตร์ 134 คน คณะรัฐศาสตร์ 137 คน และคณะเศรษฐศาสตร์ 135 คน เมื่อจำแนกตามภูมิหลังทางการศึกษามีนักศึกษาที่จบจากสถาบันของรัฐบาล 798 คน จบจากสถาบันการศึกษาเอกชน 167 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการประกอบอาชีพ มีนักศึกษาที่ทำงานแล้ว 41 คน ยังไม่ได้ทำงาน 925 คน โดยนักศึกษาที่ทำแล้วทำงานเพื่อหาค่าใช้จ่ายในการเรียน 10 คน หาประสบการณ์ 31 คน เมื่อจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย มีนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย 453 คน และมีนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย 513 คน เมื่อจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา 242 คน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา 721 คน เมื่อจำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 1,500 บาท จำนวน 122 คน ตั้งแต่ 1,500 - 2,500 บาท จำนวน 384 คน และ มากกว่า 2,500 บาทขึ้นไป จำนวน 457 คน และเมื่อจำแนกตามสถานที่พัก มีนักศึกษาพักอยู่บ้านตนเองไป 160 คน หอพัก 504 คน บ้านเช่า 122 คน บ้านญาติ 151 คน และอื่น ๆ ได้แก่ อพาทเมนต์ คอนโดมิเนียม แมนชั่น 28 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหงทั้ง 4 ด้าน โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับและระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ดังปรากฏในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	2.66	0.46	3	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.65	0.49	4	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.81	0.50	2	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	2.99	0.59	1	ปานกลาง
รวม	2.78	0.38		ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกแต่ละด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.99$) อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.81$) อันดับ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.66$) และอันดับ 4 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.65$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 ทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา ทศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัยการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก โดยเสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน (ดังแสดงในตาราง 6 - 12) ดังนี้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับปัญหาการปรับตัว
ด้านการเรียนโดยจำแนกตามเพศ

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	เพศชาย (N = 394)				เพศหญิง (N = 572)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	2.68	0.46	3	ปานกลาง	2.65	0.76	4	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.64	0.50	4	ปานกลาง	2.66	0.49	3	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.84	0.53	2	ปานกลาง	2.80	0.42	2	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	2.98	0.60	1	ปานกลาง	2.99	0.58	1	ปานกลาง
รวม	2.78	0.40		ปานกลาง	2.77	0.37		ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 เพศชาย เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาเพศชายมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.98$) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.84$) อันดับ 3 คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.68$) และอันดับ 4 คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.64$)

นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 เพศหญิง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาเพศหญิง มีปัญหาการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.99$) อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.80$) อันดับ 3 คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.66$) และอันดับ 4 คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.65$)

ตาราง 7 (ต่อ)

ปัญหา การปรับ ตัวด้าน การเรียนรู้	ค่าสถิติ	คณะศึกษา						
		นิติศาสตร์	บริหาร	มนุษย	ศึกษา	วิทยา	รัฐ	เศรษฐ
		(N=145)	(N=144)	(N=137)	(N=134)	(N=134)	(N=137)	(N=135)
ด้านสภาพ แวดล้อม	$\bar{X}$	2.92	2.92	2.99	3.11	3.00	2.96	3.01
	S.D.	0.60	0.57	0.66	0.60	0.51	0.61	0.56
	อันดับ	1	1	1	1	1	1	1
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
รวม	$\bar{X}$	2.75	2.76	2.75	2.87	2.79	2.75	2.77
	S.D.	0.40	0.31	0.40	0.40	0.40	0.37	0.40
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาแต่ละคณะพบว่า นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.92, 2.92, 2.99, 3.00$ และ 3.01) อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.84, 2.78, 2.74, 2.86$ และ 2.76) อันดับ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.65, 2.67, 2.65, 2.69$ และ 2.68) และอันดับ 4 คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.60, 2.66, 2.63, 2.63$ และ 2.63)

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อม เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.11$ และ 2.96) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.89$, และ 2.83) อันดับ 3 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.77$ และ 2.64) และอันดับ 4 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.70$ และ 2.58)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาทุกคณะ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามภูมิหลังทางการศึกษา

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	สถาบันการศึกษาของรัฐบาล (N = 798)				สถาบันการศึกษาของเอกชน (N = 167)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	2.66	0.46	3	ปานกลาง	2.68	0.45	3	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.66	0.50	3	ปานกลาง	2.61	0.47	4	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.83	0.50	2	ปานกลาง	2.75	0.48	2	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	3.00	0.59	1	ปานกลาง	2.94	0.58	1	ปานกลาง
รวม	2.79	0.39		ปานกลาง	2.75	0.38		ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.00$) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.83$) อันดับ 3 เท่ากับ 2 ด้านคือด้านส่วนตัวนักศึกษาและด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.66$)

นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของเอกชน มีปัญหาการปรับตัวด้วยการเรียนในด้านสภาพแวดล้อม เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.94$) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.75$) อันดับ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.68$) และอันดับ 4 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.61$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่านักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาจบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล และสถาบันการศึกษาของเอกชน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับปัญหาการปรับตัว
ด้านการเรียน โดยจำแนกตามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	ทัศนคติที่ไม่ดี (N = 453)				ทัศนคติที่ดี (N = 513)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	2.80	0.40	3	ปานกลาง	2.54	0.48	4	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.77	0.45	4	ปานกลาง	2.55	0.51	3	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.86	0.46	2	ปานกลาง	2.77	0.53	2	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	3.07	0.56	1	ปานกลาง	2.91	0.60	1	ปานกลาง
รวม	2.88	0.34		ปานกลาง	2.69	0.39		ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.07$) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.86$) อันดับ 3 คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.80$) และอันดับ 4 ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.77$)

นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อม เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.91$) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.77$) อันดับ 3 คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.55$) อันดับ 4 ได้แก่ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.54$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยจำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา (N = 242)				ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา (N = 721)			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน	$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	ระดับปัญหา การปรับตัว ด้านการ เรียน
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	2.71	0.53	4	ปานกลาง	2.64	0.44	3	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	2.72	0.52	3	ปานกลาง	2.63	0.48	4	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	2.84	0.52	2	ปานกลาง	2.80	0.48	2	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	2.99	0.58	1	ปานกลาง	2.98	0.59	1	ปานกลาง
รวม	2.82	0.44		ปานกลาง	2.77	0.36		ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาที่เป็นสมาชิกกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.99$) อันดับที่ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.84$) อันดับที่ 3 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.72$) และอันดับ 4 ได้แก่ด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.71$)

นักศึกษาที่ไม่เป็นสมาชิกกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อม เป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.98$) อันดับที่ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.80$) อันดับที่ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.64$) และอันดับ 4 ได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.63$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	ค่าสถิติ	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
		ต่ำ (N = 122)	ปานกลาง (N = 384)	สูง (N = 457)
ด้านส่วนตัว	$\bar{X}$	2.67	2.62	2.69
นักศึกษา	S.D.	0.52	0.42	0.48
	อันดับ	3	4	3
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ด้านอาจารย์	$\bar{X}$	2.60	2.63	2.68
ผู้สอน	S.D.	0.50	0.48	0.50
	อันดับ	4	3	4
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์ กับเพื่อน	$\bar{X}$	2.72	2.80	2.86
	S.D.	0.56	0.48	0.50
	อันดับ	2	2	2
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

ตาราง 11 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	ค่าสถิติ	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
		ต่ำ (N = 122)	ปานกลาง (N = 384)	สูง (N = 457)
ด้านสภาพ แวดล้อม	$\bar{X}$	2.92	2.97	3.02
	S.D.	0.61	0.60	0.57
	อันดับ	1	1	1
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
รวม	$\bar{X}$	2.73	2.77	2.81
	S.D.	0.43	0.37	0.38
	อันดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษา ที่ได้รับค่าใช้จ่ายระดับต่ำและนักศึกษาที่ได้รับ
ค่าใช้จ่ายระดับสูง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1
($\bar{X} = 2.92$) และ 3.02) อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.72$ และ 2.86)
อันดับ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.67$ และ 2.69) และอันดับ 4 ได้แก่ด้านอาจารย์
ผู้สอน ($\bar{X} = 2.60$ และ $\bar{X} = 2.68$)

นักศึกษาได้รับค่าใช้จ่ายในระดับปานกลาง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้าน
สภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.97$) อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.80$)
อันดับ 3 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.63$) และอันดับ 4 ได้แก่ด้านส่วนตัวนักศึกษา
($\bar{X} = 2.62$)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ ปานกลาง
สูง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยจำแนกตามสถานที่พัก

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	ค่าสถิติ	สถานที่พัก				
		บ้านตนเอง (N=160)	หอพัก (N=504)	บ้านเช่า (N=122)	บ้านญาติ (N=151)	อื่น (N=28)
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	$\bar{X}$	2.68	2.64	2.68	2.68	2.71
	S.D.	0.46	0.47	0.49	0.45	0.32
	อันดับ	3	4	4	3	3
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ด้านอาจารย์ผู้สอน	$\bar{X}$	2.63	2.65	2.70	2.64	2.68
	S.D.	0.51	0.50	0.50	0.44	0.40
	อันดับ	4	3	3	4	4
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ด้านความสัมพันธ์ กันเพื่อน	$\bar{X}$	2.71	2.88	2.78	2.74	2.74
	S.D.	0.48	0.51	0.54	0.47	0.40
	อันดับ	2	2	2	2	2
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน	ค่าสถิติ	สถานที่พัก				
		บ้านตนเอง (N=160)	หอพัก (N=504)	บ้านเช่า (N=122)	บ้านญาติ (N=151)	อื่น (N=28)
ด้านสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	3.00	2.99	2.93	2.97	3.22
	S.D.	0.65	0.59	0.57	0.55	0.55
	อันดับ	1	1	1	1	1
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
รวม	$\bar{X}$	2.75	2.79	2.77	2.76	2.84
	S.D.	0.39	0.39	0.40	0.36	0.29
	ระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานที่พักอยู่บ้านตนเอง บ้านญาติ และอื่น ๆ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.00, 2.97$ และ 3.22) อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.71, 2.74$ และ 2.74) อันดับ 3 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.68, 2.68$, และ 2.71) และอันดับ 4 คือ ใต้แก็ดด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.63, 2.64$ และ 2.68)

นักศึกษาที่มีสถานที่พักอยู่หอพักและบ้านเช่า มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 2.99$ และ 2.93) อันดับ 2 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ($\bar{X} = 2.88, 2.78$) อันดับ 3 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.65$ และ 2.70) และอันดับ 4 ใต้แก็ดด้านส่วนตัวนักศึกษา ($\bar{X} = 2.64$ และ 2.68)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่มีสถานที่พักอยู่บ้านตนเอง หอพัก บ้านเช่า บ้านญาติ อื่น ๆ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานจำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษาภูมิหลังทางการศึกษา ทักษะคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก โดยการใช้ t - test และ F - test (ดังแสดงในตาราง 13 - 21)

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามเพศ

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	เพศชาย (N = 394)		เพศหญิง (N = 572)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	77.70	13.57	76.87	13.34	0.94
ด้านอาจารย์ผู้สอน	89.75	16.91	90.51	16.60	-.69
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	36.93	6.91	36.34	6.29	1.38
ด้านสภาพแวดล้อม	47.66	9.59	47.86	9.34	-.32
รวมทั้ง 4 ด้าน	252.04	36.65	251.58	34.39	0.20

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพศชายและเพศหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ตาราง 14 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	df	SS	MS	F
ด้านส่วนตัวนักศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	6	1115.68	185.94	1.03
ภายในกลุ่ม	958	172988.90	180.57	
ด้านอาจารย์ผู้สอน				
ระหว่างกลุ่ม	6	2784.67	464.11	1.66
ภายในกลุ่ม	958	267131.91	278.84	
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน				
ระหว่างกลุ่ม	6	425.39	70.89	1.66
ภายในกลุ่ม	958	40975.63	42.77	
ด้านสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	6	934.92	155.82	1.76
ภายในกลุ่ม	958	84915.07	88.63	
รวมทั้ง 4 ด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	6	12208.07	2034.67	1.64
ภายในกลุ่ม	958	1190478.67	1242.67	

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาต่างคณะกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามภูมิหลังทางการศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	สถาบันการศึกษา ของรัฐบาล (N = 798)		สถาบันการศึกษา ของเอกชน (N = 167)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	77.16	13.50	77.63	12.97	-.41
ด้านอาจารย์ผู้สอน	90.48	16.90	88.89	15.89	1.12
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	36.75	6.61	35.80	6.20	1.71
ด้านสภาพแวดล้อม	47.93	9.47	47.02	9.29	1.14
รวมทั้ง 4 ด้าน	252.32	35.51	249.33	34.30	1.00

จากตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาจบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล และนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาจบจากสถาบันการศึกษาของเอกชน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา
จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อมหาวิทยาลัย

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ทัศนคติที่ไม่ดี (N = 453)		ทัศนคติที่ดี (N = 513)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	81.29	11.70	73.60	13.84	9.37*
ด้านอาจารย์ผู้สอน	94.32	15.18	86.56	17.19	7.45*
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	37.24	6.02	36.00	6.93	2.97*
ด้านสภาพแวดล้อม	49.17	8.97	46.55	9.68	4.37*
รวมทั้ง 4 ด้าน	262.02	31.30	242.71	36.19	8.89*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีและนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา (N = 242)		ไม่เข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา (N = 721)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านส่วนตัวนักศึกษา	78.79	15.44	76.68	12.67	2.11*
ด้านอาจารย์ผู้สอน	92.37	17.73	89.48	16.35	2.23*
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	36.89	7.39	36.45	6.22	0.91
ด้านสภาพแวดล้อม	47.82	9.29	47.74	9.48	0.12
รวมทั้ง 4 ด้าน	255.87	40.77	250.36	33.20	2.11*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวในด้านส่วนตัวนักศึกษา และด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามค่าใช้จ่ายต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านส่วนตัวนักศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	827.30	413.65	2.29
ภายในกลุ่ม	960	173040.25	180.25	
ด้านอาจารย์ผู้สอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	991.13	495.66	1.78
ภายในกลุ่ม	960	267624.55	278.77	
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน				
ระหว่างกลุ่ม	2	375.78	187.89	4.42*
ภายในกลุ่ม	960	40769.09	42.46	
ด้านสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	2	248.89	124.44	1.40
ภายในกลุ่ม	960	85522.65	89.08	
รวมทั้ง 4 ด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	7541.97	3770.98	3.04*
ภายในกลุ่ม	960	1189843.19	1239.42	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ส่วนด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ และผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมด้วยวิธีของเชฟเฟแล้วไม่พบความแตกต่าง ส่วนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกันจำนวนเป็นรายคู่

ค่าใช้จ่ายต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	
		35.30	36.34	37.16	
ต่ำ	35.30	–	1.04	1.86*	
ปานกลาง	36.34		–	0.82	
สูง	37.16			–	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนในระดับต่ำมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ 1 จำแนกตามสถานที่พัก

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านส่วนตัวนักศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	4	403.67	100.91	0.56
ภายในกลุ่ม	960	173078.30	180.28	
ด้านอาจารย์ผู้สอน				
ระหว่างกลุ่ม	4	530.58	132.64	0.47
ภายในกลุ่ม	960	269189.83	280.40	
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน				
ระหว่างกลุ่ม	4	897.16	224.29	5.33*
ภายในกลุ่ม	960	40394.33	42.07	
ด้านสภาพแวดล้อม				
ระหว่างกลุ่ม	4	542.28	135.57	1.53
ภายในกลุ่ม	960	85193.67	88.74	
รวมทั้ง 4 ด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	4	1378.46	344.61	0.28
ภายในกลุ่ม	960	1201584.85	1251.65	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกันมีปัญหการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ยกเว้นด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหการปรับตัวด้านการเรียนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนของนักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายคู่

สถานที่พัก	$\bar{X}$	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	อื่น ๆ	บ้านเช่า	หอพัก
		35.17	35.64	35.67	36.16	37.47
บ้านตนเอง	35.17	-	0.47	0.50	0.99	2.30*
บ้านญาติ	35.64		-	0.03	0.52	1.83
อื่น ๆ	35.67			-	0.49	1.80
บ้านเช่า	36.16				-	1.31
หอพัก	37.47					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พักอยู่บ้านตนเอง มีปัญหการปรับตัวด้านการเรียนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่พักอยู่หอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิภาคทางการศึกษา ทักษะคิดที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือนและสถานที่พัก

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาต่างคณะกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาทางการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39... ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย จำนวน 55,787 คน ซึ่งได้จาก

การใช้สถิติจากกองแผนงานโดยนำจำนวนนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2536, 2537, 2538 มาเทียบหาอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่มาสมัครเรียนทั้งหมดกับนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย แล้วหาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วน เพื่อกำหนดเป็นค่าประมาณการของนักศึกษาที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2539

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มาสมัครเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้รับรหัสประจำตัวนักศึกษาขึ้นต้นด้วย 39... ที่มาฟังการบรรยายที่มหาวิทยาลัย ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากประชากร 7 คณะ จำนวน 1,120 คน โดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 97 ของยามาเน (Yamane. 1970 : 580 - 581) เพื่อความเหมาะสมในการใช้สถิติจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากทุกคณะเท่ากันหมด คณะละ 160 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวนักศึกษา ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา สถานภาพในการประกอบอาชีพ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 49 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 92 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 ว่าวิชาพื้นฐานวิชาใดที่นักศึกษาทุกคณะลงทะเบียนเรียนร่วมกันมากที่สุดแล้วคัดเลือกไว้ 2 วิชา คือ วิชา TH 103 และ SO 103

2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนรวมกันมากในวิชา TH 103 ได้แก่ นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ และกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนรวมกันมากในวิชา SO 103 ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์

3. ติดต่ออาจารย์ผู้สอนวิชา TH 103 และ SO 103 เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามในห้องเรียน

4. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะรัฐศาสตร์ ที่เข้าฟังการบรรยายวิชา TH 103 ณ วิทยาเขต บัณฑิตวิทยาลัย - สุวรรณภาสรี (รวม 2) ถนนบางนา - ตราด ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2540 จำนวน 480 ฉบับ และรอเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 426 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.75 และในวันที่ 3 มีนาคม 2540 ได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ ที่เข้าฟังบรรยายวิชา SO 103 ณ วิทยาเขตบัณฑิตวิทยาลัย - สุวรรณภาสรี (รวม 2) ถนนบางนา - ตราด จำนวน 640 ฉบับ และรอเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน 540 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.38 รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 966 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.25

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS+ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

1. หาค่าความถี่และร้อยละ
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาแต่ละด้าน โดยได้กำหนดการแปลระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดตามแนวของเบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208)

- 1.00 - 2.49 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนต่ำ
- 2.50 - 3.49 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนปานกลาง
- 3.50 - 5.00 มีระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนสูง

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนสรุปผลการศึกษา
ได้ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา ทักษะคิดที่มีต่อ
มหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พัก อยู่ในระดับ
ปานกลาง
3. นักศึกษาชายและหญิง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
8. นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่าต่อเดือนแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียน
โดยรวมและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้าน
ส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
โดยนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่าระดับต่ำ มีปัญหาการปรับตัวในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่า
นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่าระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
9. นักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและ
ด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ส่วนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่พักอยู่บ้านตนเองมีปัญหาการปรับตัวในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่พักอยู่หอพัก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในชั้นปีที่ 1 กำลังอยู่ในช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย โดยธรรมชาติแล้วบุคคลวัยนี้จะมีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูง มีความอดทนและมีความรับผิดชอบ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2524 : 217) ประกอบกับในเทอมแรกของการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาและเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย แนะนำหน่วยงานที่ให้บริการด้านวิชาการและสวัสดิการแก่นักศึกษา มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาให้คำแนะนำในด้านวิธีการเรียน มีการจัดกิจกรรมนักศึกษา งานรับน้องใหม่เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตาม แม้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนบางข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ดังนี้

1.1 ด้านส่วนตัวนักศึกษา

ข้อที่ 27 ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ ($\bar{X} = 3.85$)

อาจเป็นเพราะว่าการเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่มีคะแนนเก็บแตกต่างจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาที่สอบผ่านได้จะต้องมีความสามารถในการทำข้อสอบ ประกอบกับช่วงเวลาในการจัดสอบจะใช้เวลาหลายวัน ถ้าสอบภาค 1 หรือภาค 2 ช่วงเวลาในการจัดสอบประมาณ 20 วัน หากเป็นภาคฤดูร้อนหรือสอบซ่อมก็จะจัดสอบประมาณ 10 วัน แตกต่างจากระบบมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งจะมีช่วงเวลาในการจัดสอบประมาณ 1 อาทิตย์ การลงทะเลเบียนในชั้นปีที่ 1 จะเป็นการเรียนวิชาพื้นฐานบังคับและพื้นฐานเลือก บางวิชาที่นักศึกษาไม่ถนัดแต่ก็

ต้องลงทะเบียนเรียน ข้อสอบของวิชาพื้นฐานจะเป็นลักษณะของข้อสอบแบบปรนัย ตรวจด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์หากนักศึกษาทำคะแนนได้ไม่ถึงเกณฑ์ขาดเพียง 1 คะแนน ก็จะสอบไม่ผ่านทันที ทำให้นักศึกษารู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ

ข้อที่ 14 ข้าพเจ้ามักเร่งอ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบ ($\bar{X} = 3.55$)

อาจเป็นเพราะว่าระบบการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนอย่างอิสระ มีเวลาเรียนได้ถึง 8 ปี และถ้า 8 ปีแล้วไม่จบ ก็สามารถสมัครเข้าเป็นนักศึกษาใหม่ได้ โดยสามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้จำนวนหนึ่ง และในแต่ละเทอมจะมีการเปิดสอบซ่อมให้กับนักศึกษาที่สอบไม่ผ่านหรือไม่ได้สอบ ทำให้นักศึกษาไม่ค่อยกระตือรือร้นในการเตรียมตัวอ่านหนังสือก่อนสอบล่วงหน้านาน ๆ ไม่วางแผนในการเรียน ทำให้เมื่อใกล้เวลาสอบต้องเร่งอ่านหนังสือในระยะเวลาอันจำกัด

ข้อที่ 4 เมื่อเรียนไม่เข้าใจข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์ ($\bar{X} = 3.50$) อาจเป็นเพราะว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ซึ่งมีระบบการเรียนการสอนแตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียน หรือมหาวิทยาลัยปิด ซึ่งมีจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาจำนวนจำกัด ทำให้นักศึกษาไม่เคยชินกับสภาพการเรียน ที่ฟังการบรรยายในห้องเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษาเข้าชั้นเรียนเป็นพันคน เมื่อเข้าชั้นเรียนความใกล้ชิดระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จึงเป็นไปได้น้อยกว่า และในบางวิชามีนักศึกษาเข้าฟังการบรรยายเป็นจำนวนมาก จะมีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์วงจรปิดไปตามชั้นเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยจัดไว้ ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้พบอาจารย์หรือคุ้นเคยกับอาจารย์ได้น้อย

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน

ข้อที่ 42 อาจารย์ตรวจข้อสอบช้า ทำให้ประกาศผลการเรียนช้า ($\bar{X} = 4.22$) อาจเป็นเพราะวิชาที่เรียนในชั้นปีที่ 1 เป็นวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาทุกคนลงทะเบียนเรียนร่วมกัน จึงมีจำนวนนักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้การตรวจข้อสอบในบางวิชาไม่ทันตามกำหนดและประกาศผลการสอบล่าช้า นักศึกษาจึงรู้สึกกังวลใจว่าจะสอบผ่านหรือไม่ จะได้ไม่ต้องลงทะเบียนสอบซ่อมและเตรียมตัวดูวิชาอื่นต่อไป

1.3 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

ข้อที่ 70 ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาเมื่อขาดเพื่อน ($\bar{X} = 3.50$) อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในชั้นปีที่ 1 มีสภาพปัญหาการปรับตัวที่คล้ายคลึงกัน คือทุกคนล้วน

มาจากโรงเรียนต่าง ๆ แล้วมาเรียนรวมกันในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนเดียวกัน การสอนของอาจารย์จะเป็นในลักษณะของการบรรยาย นักศึกษาจะต่างคนต่างเรียน ไม่มีกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกัน นักศึกษาต้องช่วยเหลือตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเชียร กาลจักร (2518 : 70) พบว่า การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นผลมาจากระบบการเรียนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ต้องพึ่งตนเองมากที่สุด

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม

ข้อที่ 79 อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว ($\bar{X} = 3.95$) อาจเป็นเพราะห้องเรียนที่ใช้สำหรับการฟังบรรยายมีขนาดใหญ่ มีพัดลมไม่เพียงพอกับการใช้งานและมีบางเครื่องชำรุด เมื่อมีนักศึกษาเข้าไปนั่งเรียนจำนวนมาก จึงทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวก

ข้อที่ 78 ห้องเรียนบางวิชานักศึกษามีมากจนแน่นห้องเรียน ($\bar{X} = 3.69$) อาจเป็นเพราะวิชาพื้นฐานในบางวิชามีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนกันมาก ส่วนใหญ่จะเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ เช่น SO 103 หรือ TH 103 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมสถานที่สำหรับให้ฟังบรรยายอย่างพอเพียง แต่นักศึกษามักจะเลือกเข้าฟังบรรยายในห้องที่อาจารย์กำลังสอนอยู่ ส่วนห้องเรียนอื่นที่ฟังบรรยายโดยใช้โทรทัศน์วงจรปิดนักศึกษาจะเข้าฟังน้อย จึงทำให้นักศึกษาแน่นในบางห้องเรียน อากาศในห้องเรียนถ่ายเทไม่สะดวกร้อนอบอ้าว

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ คณะที่ศึกษา ภูมิหลังทางการศึกษา ทักษะที่มีต่อมหาวิทยาลัย การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่พักอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

2.1 นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่านักศึกษาชายและหญิง มีอันดับปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 2 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 และอันดับ 4 ของนักศึกษาชาย ได้แก่ ด้านส่วนตัวนักศึกษาและด้านอาจารย์ผู้สอน อันดับ 3 และอันดับ 4 ของนักศึกษาหญิง ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านส่วนตัวนักศึกษา ตามลำดับ

2.2 นักศึกษาคณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มีปัญหาด้านการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีอันดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนที่เหมือนกัน คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 ด้านส่วนตัวนักศึกษา และอันดับ 4 ด้านอาจารย์ผู้สอน ส่วนนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ มีอันดับปัญหาการปรับตัว ด้านการเรียนที่เหมือนกัน คืออันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 ด้านอาจารย์ผู้สอน อันดับ 4 ด้านส่วนตัวนักศึกษา

2.3 นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาจบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล และจบจากสถาบันการศึกษาของเอกชน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาล และนักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของเอกชนมีอันดับปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 2 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนอันดับ 3 ของนักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของรัฐบาลเท่านั้น 2 ด้าน คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา และด้านอาจารย์ผู้สอน อันดับ 3 และอันดับ 4 ของนักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษาของเอกชน คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษา และด้านอาจารย์ผู้สอน

2.4 นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย และนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยมีอันดับปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 2 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนอันดับ 3 ของนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย คือด้านส่วนตัวนักศึกษาและอันดับ 4 คือด้านอาจารย์ผู้สอน ส่วนอันดับ 3 ของนักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย คือด้านอาจารย์ผู้สอน และอันดับ 4 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา

2.5 นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา มีอันดับปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 2 อันดับคือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนอันดับ 3 ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา คือ ด้านอาจารย์ผู้สอนและอันดับ 4 คือด้านส่วนตัวนักศึกษาอันดับ 3 ของนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา คือ ด้านส่วนตัวนักศึกษาและอันดับ 4 คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน

2.6 นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนในระดับต่ำ และสูงมีปัญหาการปรับตัว ที่เหมือนกัน 4 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 ด้านส่วนตัวนักศึกษา และอันดับ 4 ด้านอาจารย์ผู้สอน ส่วนนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับปานกลาง มีปัญหาการปรับตัวอันดับ 1 คือด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 คือด้านอาจารย์ผู้สอน และอันดับ 4 คือด้านส่วนตัวนักศึกษา

2.7 นักศึกษาที่มีสถานที่พักอยู่บ้านตนเอง หอพัก บ้านเช่า บ้านญาติ และอื่น ๆ มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษาที่พักอยู่บ้านตนเอง บ้านญาติและอื่น ๆ มีปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 4 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 ด้านส่วนตัวนักศึกษา และอันดับ 4 ด้านอาจารย์ผู้สอน ส่วนนักศึกษาที่พักอยู่หอพักและบ้านเช่า มีปัญหาการปรับตัวที่เหมือนกัน 4 อันดับ คือ อันดับ 1 ด้านสภาพแวดล้อม อันดับ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 3 ด้านอาจารย์ผู้สอน อันดับ 4 ด้านส่วนตัวนักศึกษา

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในแต่ละด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นอันดับ 2 ด้านส่วนตัวนักศึกษาเป็นอันดับ 3 และด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษายังไม่เคยชินกับสภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเปิด และมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและในระบบมหาวิทยาลัยปิด จากการที่มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนโดยไม่จำกัดจำนวน จึงมีนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทุกปี และด้วยงบประมาณอันจำกัดจึงทำให้มหาวิทยาลัยไม่สามารถจัดสภาพแวดล้อมในการจัดสภาพของห้องเรียน สื่อการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวในด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1

สำหรับด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อาจเกิดจากการพบกับกลุ่มเพื่อนใหม่ที่มีพื้นฐานแตกต่างกันในเรื่องของภูมิภาคนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ ความสามารถทางสติปัญญา จากข้อมูล

พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักศึกษาพักอยู่หอพักถึงร้อยละ 52.2 นักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมห้องพัก หรือเพื่อนในสถานที่พักเดียวกัน และจากการศึกษาของ โปวิส (ระวีวรรณ ศรีศรีรัมย์. 2527 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Puvlis. 1980 : 163 - 165) พบว่า ระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยเปิด ทำให้นักศึกษาต้องเรียนด้วยตัวเองอย่างโดดเดี่ยว ไม่มีเพื่อนร่วมแก้ไขปัญหาการเรียน ไม่สามารถจะปรึกษาหารือกับเพื่อนที่เรียนได้ด้วย เหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นอันดับ 2

สำหรับด้านส่วนตัวนักศึกษา อาจเกิดจากการที่นักศึกษาต้องปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ต้องพึ่งตนเอง และมีวินัยในตนเองมากที่สุด ระบบดังกล่าวอาจทำให้นักศึกษาบางส่วนประสบปัญหาทำให้เกิดความกังวลใจและมีปัญหาการปรับตัว

สำหรับด้านอาจารย์ผู้สอน อาจเกิดจากระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่ทำให้ความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามีน้อย และเนื่องจากจำนวนนักศึกษามีมาก อาจารย์อาจให้ความสนใจอย่างไม่ทั่วถึง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับด้านอาจารย์ผู้สอน

3. นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันสถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญแก่งานแนะแนว มีการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ในหลักสูตร เพื่อเป็นการช่วยเหลือ พัฒนา และส่งเสริมเด็กให้สามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข มีการเตรียมตัวเด็กให้พร้อมก่อนที่จะก้าวเข้าไปสู่การเรียนในระดับมหาวิทยาลัย จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ รัตนา ศิริพานิช (2531 : 142) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษาเพศชายและหญิง มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : 69) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเครือคาทอลิก พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่เรียนต่างคณะกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

ว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาที่ลงทะเบียนเรียนส่วนใหญ่เป็นวิชาพื้นฐาน ซึ่งสอนโดยคณาจารย์กลุ่มเดียวกัน เวลาเรียนก็เรียนในห้องเดียวกัน ทำให้ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมีความคล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับ สืบพงศ์ จินดาพล (2533 : 57) ที่ศึกษาปัญหาการเรียน และการปรับตัวของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ปรากฏว่า นิสิตคณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รัตนา ศิริพานิช (2531 : 142) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่า นักศึกษาที่แตกต่างกันในด้านเพศ คณะวิชา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้ของบิดา-มารดาต่อเดือน ภูมิลาเนา และที่พักขณะที่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน และ จรวยพร กาญจนโชติ (2536 : 124) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัว และสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา พบว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะวิชาต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน เพ็ญทิพา นรินทรางกูร ณ อรุณยา (2533 : 64) ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตโควตามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ตามสาขาวิชาเอกพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการเงินและที่อยู่อาศัย เช่น อย่างมีรายได้ส่วนตัวมากกว่าที่เป็นอยู่

5. นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีสภาพการเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่คล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของทางรัฐบาลหรือโรงเรียนของเอกชนจะมีการจัดสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ มีสภาพห้องเรียนที่นักเรียนจำนวนจำกัด มีครู-อาจารย์คอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เมื่อมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะเรียนวิชาพื้นฐานร่วมกัน มีสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนเดียวกัน อาจารย์ที่สอนคนเดียวกันหรือคณะเดียวกัน และจากการศึกษาของ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539 : 70) พบว่า ประเภทของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วจึงทำให้นักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

6. นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐานข้อที่ 4 จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัยมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมทุกด้านมากกว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ชลธิ์ กลุประดิษฐ์ (2527 : 9) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนในเขตเมืองพัทยา พบว่า ทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะทัศนคติเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง สำหรับในการศึกษาหากนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันการศึกษาต่อการเรียน นักศึกษาก็จะตั้งใจเรียนมาเรียนทุกวัน ขยันเรียน หากนักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสถาบันต่อการเรียนนักศึกษาก็จะไม่อยากมาเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

7. นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ส่วนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งจะมาศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นเทอม 2 อาจจะแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและเวลาเรียนยังไม่เหมาะสม อาจจะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามากกว่าการเข้าชั้นเรียนฟังคำบรรยาย ประกอบกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการเข้าชั้นเรียน ไม่มีการตรวจสอบเวลาเรียน นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้ ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงน่าจะมีส่วนที่ทำให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนที่แตกต่างกัน

8. นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 ส่วนด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายระดับต่ำ มีปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายระดับสูง ส่วนผู้อื่น ๆ แตกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ผู้ที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ ส่วนมากจะพักอยู่บ้านตนเองหรือบ้านญาติ มีสภาพครอบครัวที่ค่อนข้างอบอุ่นไม่รู้สึกรำเหว ส่วนผู้ที่ได้รับค่าใช้จ่ายระดับปานกลางและระดับสูงจะพักอยู่หอพักหรือบ้านเช่า ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่ที่แออัด ต่างคนต่างอยู่ ขาดความอบอุ่น ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อเดือนแตกต่างกันมีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกัน

สำหรับนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ มีปัญหาการปรับตัว ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับสูง อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับต่ำ ส่วนมากพักอยู่บ้านตนเองหรือบ้านญาติ จะพบเพื่อนเฉพาะวันที่ไปเรียนหนังสือ ซึ่งต่างจากนักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายในระดับสูงจะอยู่หอพักอยู่บ้านเช่า ซึ่งในชีวิตประจำวันมีกิจกรรมที่ต้องกระทำร่วมกับเพื่อนตลอดเวลา ด้วยเหตุที่นักศึกษาแต่ละคนต่างมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน แต่ต้องมาอยู่รวมกันอาจเกิดความขัดแย้งกันอยู่บ้างในบางครั้ง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกัน

9. นักศึกษาที่มีสถานที่พักแตกต่างกัน มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนโดยรวมและด้านส่วนตัวนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ส่วนในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่พักอยู่บ้านของตนเองมีปัญหาการปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่พักอยู่หอพัก ส่วนผู้อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนาศิริพานิช (2531 : 142) ซึ่งได้ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต พบว่านักศึกษาที่แตกต่างกันในด้านเพศ คณะวิชา อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้บิดา-มารดาต่อเดือน ภูมิลำเนา และสถานที่พักขณะที่ศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาที่พักอยู่บ้านตนเองมีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนน้อยกว่านักศึกษาที่อาศัยหอพัก บ้านเช่า บ้านญาติ และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพรสเลย์ (กานดา พุ่ม และคนอื่น ๆ. 2523 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Priestley. 1965) ได้สำรวจสุขภาพจิต และการปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศออสเตรเลีย พบว่า นักศึกษาที่แยกตัวเองออกมาจากครอบครัว และมาพักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย หรือเช่าบ้านอยู่ในระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย มักจะประสบปัญหาทางจิต เช่น คิดถึงบ้าน ความเหงา มีความรู้สึกวุ่นวายโดดเดี่ยว และมี

ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน ๆ ปัญหาที่กล่าวมา บางปัญหาอาจจะเกิดในระยะแรก ๆ ของการออกมาจากบ้านมาอยู่หอพัก แต่บางปัญหาอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ มีอิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อผลการศึกษานักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนในด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน อันดับ 2 ด้านส่วนตัวนักศึกษา อันดับ 3 และด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับ 4 ดังนั้น

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาหาแนวทาง เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการปรับตัวด้านการเรียนได้ดี อันจะส่งผลให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข

1.2 อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นผู้ที่มีความบทบาทอย่างยิ่งในการที่จะสร้างบรรยากาศความอบอุ่น การปลูกฝังทัศนคติ แรงจูงใจพัฒนานิสัยในการเรียนเพื่อช่วยให้การศึกษาล่าเรียนมีประสิทธิภาพ จึงควรเอาใจใส่ต่อนักศึกษาที่มีปัญหาดังกล่าวให้มาก

1.3 นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ นักกิจกรรมนักศึกษา และนักวิชาการศึกษา ที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ควรนำผลการศึกษานี้ไปเป็นแนวทางในการจัดโครงการเพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน โดยอาจจัดเป็นโปรแกรมอบรมระยะสั้นหรือการพิมพ์เอกสารเผยแพร่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เท่านั้น จึงควรศึกษาในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ขึ้นไปว่า มีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

2.3 ควรมีการศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านอื่น ๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
รวมค่าแห่ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสงวณ. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- กานดา พุ่ม และคนอื่น ๆ. การสำรวจเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม. รายงานการวิจัย นครปฐม : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.
- กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาศักยภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บารุงสาส์น, 2533.
- จรรยา กาญจนโชติ. การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- จารุบุตร พำร่วมขาว. การจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- จิตรา วสุวานิช. สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2528.
- ฉวี กาหยิ. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียน ของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง และชั้นต่ำ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ : มิตรนรา การพิมพ์, 2527.
- เฉลิมเผ่า อจละนันท์. ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายมัธยมศึกษาและสายอาชีพ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการใช้สื่อการสอนของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529. อัดสำเนา.

- เฉลิมพล ศรีหงษ์ และคณะ. ทัศนคตินักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง. (รายงานการวิจัยโรเนียวเย็บเล่ม) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.
- ชลธิ์ กลประดิษฐ์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเมืองหทัยา. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- เชิดศักดิ์ โฆวาลินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ฐะปะนี นาครทรรพ. "บทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมสมาคมผู้ปกครองและครู," จุลสารสะพานทอง. มีนาคม 2519.
- ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- เดโช สวานานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2512.
- เดือนจิตต์ จิตต์อารี. การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ธาดา ปุณศรี. การปรับตัวทางสังคมในสถานศึกษาของนักเรียนพลตำรวจสังกัดกองกำกับการตำรวจจร 7 จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.
- ธีระ ชัยยุทธบรรยง. ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร.

กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

นิพนธ์ คันทะเสวี. ปัญหานิสิตในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : สารศึกษา

การพิมพ์, 2520.

นิภา นิธยานน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ ; จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพฯ :

สารศึกษากการพิมพ์, 2520.

_____. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สารศึกษา

การพิมพ์, 2530.

นิ่มนวล อ้นทะชัย. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านความ
สัมพันธ์ภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
หญิง โรงเรียนมัธยมศึกษาชายและโรงเรียนแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2532. อัดสำเนา.

เบญจวรรณ พาณิขรพันธ์. การสำรวจความคิดเห็นของนิสิตครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะ. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

บังอร ชูพงศ์. การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาใน

กรุงเทพมหานคร. ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

ประดินันท์ อูปรมย์. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2518.

_____. "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอนชุดระบบการเรียนการสอน.

สารมวลงานจำกัด, 2523.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ผจงวาด วายวานนท์. "บ้านกับโรงเรียน," รู้จักปัญหานักเรียน ฉบับที่ 2. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

แผนงาน, กอง. "นักศึกษาใหม่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2539,"

ข่าวประชาสัมพันธ์ กองแผนงาน. 5(5) : 6 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2539.

พยอม วงศ์สารศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.

พจน์ วรกวิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2522.

"พระบรมราชโองการ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 4)

พ.ศ. 2520," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 94 ตอนที่ 30. หน้า 250.
5 เมษายน 2520.

พูนผล สุวรรณพัฒน์. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กในเมืองหลวงและเด็กในตัวเมือง
ต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

พวงสร้อย วรกุล. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักศึกษามัธยม
ศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล. ทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ
ด้านการปรับตัวของบุตรวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

เพ็ญทิพา นรินทร์างกูร ณ อยุธยา. ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควตา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตศึกษา
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- ภุชงค์ เลาสีริวงศ์. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ศึกษาในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียน เขตการศึกษา 11. ปรินุญานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- มนูญ แป้นเจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 จังหวัดสงขลา. ปรินุญานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- มัลลวีร์ อุดุลฉนิริ. "ชีวิตในมหาวิทยาลัย," ศึกษาศาสตร์. 14(1) : 62 - 66 ; กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2534.
- มุกดา ศรียงค์. บุคลิกภาพที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.
- ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนกลางที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2527.
- รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2521," ใน ระเบียบการสมัครเข้าเป็นนักศึกษาและแผนกทัศนศึกษาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี. หน้า 45 - 47. กรุงเทพฯ : สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.
- _____. "การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย," ใน ระเบียบการสมัครเข้าเป็นนักศึกษาและแผนหลักสูตรชั้นปริญญาตรี 2531 - 2532. หน้า A20 - A27. กรุงเทพฯ : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.
- _____. "ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง : 2514 ถึงปัจจุบัน," ใน ระเบียบการสมัครเข้าเป็นนักศึกษาและแผนกทัศนศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2538. หน้า 245 - 252. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.
- รัตนา ยัญทิพย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู พฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินุญานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- รัตนา ศิริพานิช. การศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2531.
- ราศรี ธรรมนิยม. จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพรจำกัด, 2531.
- วัชรินทร์ แก้วลา. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครู
นครราชสีมา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "นิสิตนักศึกษา," การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- _____. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคนอื่นๆ. รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อและสุนีย์ ชีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์
สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2522.
- วิเชียร กาลจักร. ปัญหาการปรับตัว เข้ากลุ่มเพื่อนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. ปริชญานิพนธ์ วท.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2518. อัดสำเนา.
- วุฒิชัย จงกานึงสีล. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อ
การปรับตัวการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม (ช่วงกลสยาม) กรุงเทพฯ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- ศศิวิมล โสภณพันธ์. ลำดับการเกิดและการปรับตัว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

- ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2529. อัดสำเนา.
- สมชาย วรดิเรก. ปัญหาด้านการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. ตัวแปรที่เกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเครือคาทอลิก. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สายพิน สุตคณิง. ปัจจัยที่เกี่ยวกับการความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สิริวรรณ คานะเข้ม. การศึกษาเปรียบเทียบในการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาหญิง ปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสตรีและนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสหศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน. สารนิพนธ์ปริญญาตรี, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- สุชา จันท์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2528.
- สุโท เจริญสุข. บทศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษา การแนะแนว สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- _____. สุขภาพจิต เล่ม 1 จิตวิทยาในการดำรงชีวิต. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- สืบพงศ์ จินดาพล. การศึกษาปัญหาทางการเรียนและการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533. อัดสำเนา.
- อภิวัฒน์ วงศ์ข้าหลวง. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- อาทร ชนเห็นชอบ. ผลการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- อรรถย์ ชื่นมนุชย์. สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ดี.แอล.เอส., ม.ป.ป.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชาธรมณ์. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 48 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- อวยชัย วัชรธรรม. การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- Anderson, Mary J. "Effects of Classroom Social Climate on Individual Learning," American Educational Research Journal. 7 : 135 - 152 ; March, n.d.
- Anastasi, Anne. Psychology Testing. 3rd ed. New York : Mc Millan, 1967.
- Astin, A.W. "The Methodology of Research on College Impact," Part II Sociology of Education. 43 : 437 - 450 ; 1970.
- Baskin, Samul. Higher Education. New York : McGraw Hill Book Company, 1968.
- Bernard, Harold W. Mental Health for Classroom. New York : Mc Graw-Hill Book Company, 1960.
- Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1970.

- Bledsoe, Joseph C. "Factors Related to Pupil Observation Reports of Teachers and Attitude toward Their Teachers," The Journal of Educational Research. 65(3) : November, 1971.
- Cohen, Arthur R. Attitude Change and Social Influence. New York : Basic Book, Inc., 1954.
- Donald, Elmer. "A Comparative Study of the Opinions of Students Faculty and Local Board Members Regarding the Appropriate Elements of Student Activities Programs in Metropolitan Virginia Community Colleges," in Dissertation Abstracts. 29 : 2146 ; August, 1969.
- Felker, K.R. Grow. "An Experience for College Freshmen," Personal and Guidance Journal. 51 : 558 - 561 ; 1973.
- Frederick, Robert W. The Third Curricular. New York : Appleton Century Crofts, Inc., 1959.
- Gill, L.J. "Some Non - Intellectual Correlates of Academic Achievement among Mexican Secondary School Students," Journal of Educational Psychology. 53 : 144 - 149 ; March, 1962.
- Herbert, Stroup Toward. The Philosophy of Student Activities. Minneapolis : University of Minneapolis Press, 1965.
- Jacobson, Smith M. "Student Activities," in Teaching in Higher Education. p. 272. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1963.
- Jamias, Camelo J. "Student Extra - Curriculum Activities and Public Relation," in Student Problem in Southeast Asian University. University of Malaya, 1969.
- Jone, Woeth R. "A Study of the Affective Tolerance and the Typical Problem of Married and Unmarried Undergraduate College Students," Thesis Abstract Series. School of Education, Indiana University, Indiana, 1954.
- Kaplan, Louis. Mental Health and Human Relations in Education. New York : Harper and Brothers Publishers, 1959.
- Locklin, Ralph Howard. "Institutional Tension : A Multiple Case Study of Four Campuses Using the Transactional Analysis of Personality and Environment (TAPE)," Dissertation Abstracts. 37 : 149 - A ; July, 1976.
- Mouly, George J. Psychology for Effective Teaching. New York : Holt Rinehart and Winstons, 1965.

- Myers, R.C. "Biographical Factors and Academic Achievement : An Experimental Investigation," Educational and Psychological Measurement. 12 : 415 - 426 ; 1952.
- Oberteuffer, Delbet. School Mental Education. New York : Harper and Brothers, 1954.
- Radle, Fritz. Mental Hygiene in Teaching. New York : Harcourt Brance and Company, 1951.
- Roger, Dorothy. The Psychology of Adolescence. New York : Appleton-Century - Crofts, 1962.
- Ryan, Carson W. Mental Health Through Education. New York : Commonwealth Fund, 1958.
- Strang, Ruth M. Group Work in Education. New York : Harper & Brothes, 1958.
- Taylor, H. "The Future of American Education," in American Scholar. 18(1) : 33 - 40 ; 1949.
- Travers, Robert M.W. Educational Measurement. New York : The Mc Millan Company, 1958.
- Tindall, R.H. Relationships among Measures of Adjustment Reading in the Psychology of Adjustment. McGraw - Hill co, 1959.
- Williamson, E.G. Student Personnel Services in Colleges and University. New York : Mc Graw - Hill, 1961.
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. N.Y. Harper and Row, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก

ข้อที่	t	ข้อที่	t
<u>แบบสอบถามทัศนคติ</u>			
<u>ด้านความคิด</u>			
1	3.92	2	4.63
3	5.53	4	2.70
5	3.73	6	2.51
7	3.63	8	3.60
9	3.13	10	4.15
11	3.10	12	2.92
13	2.22	14	3.47
15	3.39	16	3.19
17	4.45	18	3.38
19	3.84	20	7.17
21	6.62	22	4.32

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (ต่อ)

ข้อที่	t	ข้อที่	t
<u>แบบสอบถามทัศนคติ</u>			
<u>ด้านความรู้สึก</u>			
1	2.84	2	5.35
3	5.56	4	2.35
5	6.96	6	3.88
7	4.81	8	4.10
9	4.96	10	6.39
11	2.49	12	2.03
13	3.52	14	7.68
15	5.50	16	5.70
<u>แบบสอบถามทัศนคติ</u>			
<u>แนวโน้มที่มีต่อการศึกษา</u>			
<u>ที่มหาวิทยาลัย</u>			
1	3.25	2	3.60
3	3.21	4	3.41
5	2.06	6	5.53
7	3.06	8	2.11
9	2.52	10	3.38
11	3.22		

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (ต่อ)

ข้อที่	t	ข้อที่	t
<u>แบบสอบถามปัญหา</u>			
<u>การปรับตัวด้าน</u>			
<u>การเรียน</u>			
1	2.72	2	3.38
3	4.93	4	2.28
5	3.22	6	3.73
7	3.79	8	3.45
9	4.14	10	4.69
11	6.26	12	2.72
13	2.99	14	2.82
15	3.26	16	3.54
17	2.72	18	2.76
19	4.12	20	4.75
21	3.39	22	3.55
23	2.88	24	3.45
25	5.40	26	2.80
27	2.67	28	2.37
29	6.35	30	3.59
31	5.48	32	3.66
33	5.17	34	2.71
35	3.79	36	5.20
37	7.00	38	9.00
39	8.32	40	5.32
41	3.44	42	2.26

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (ต่อ)

ข้อที่	t	ข้อที่	t
43	4.32	44	5.87
45	5.85	46	5.60
47	6.11	48	3.25
49	4.73	50	6.78
51	4.03	52	4.48
53	5.37	54	5.62
55	5.30	56	6.66
57	5.94	58	4.12
59	4.55	60	3.09
61	3.15	62	5.20
63	6.77	64	3.35
65	3.59	66	2.19
67	2.03	68	2.15
69	2.03	70	3.36
71	4.06	72	2.22
73	3.55	74	2.40
75	2.61	76	2.60
77	2.54	78	2.58
79	3.86	80	5.64
81	5.07	82	3.74
83	4.32	84	2.72

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (ต่อ)

ข้อที่	t	ข้อที่	t
85	2.35	86	3.49
87	3.32	88	3.01
89	4.97	90	3.73
91	6.52	92	4.71

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาทุกท่าน

ด้วยข้าพเจ้า น.ส.ราตรี พงษ์สุวรรณ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา มหาคณิศา ข้าพเจ้าจึงมีความประสงค์ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนักศึกษา
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา คำตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิดและไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของนักศึกษาแต่อย่างใด ขอให้นักศึกษาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของนักศึกษาจะมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยและผู้วิจัย ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนมา ณ โอกาสนี้

(ราตรี พงษ์สุวรรณ)

นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนักศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

5. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา โดยเป็นสมาชิกของพรรค/ชมรม

(   ) เป็น

(   ) ไม่เป็น

6. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน

จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับเพื่อใช้จ่ายในการศึกษาของแต่ละเดือน ไม่รวมค่าลงทะเบียนเรียน

(   ) ต่ำกว่า 1,500 บาท

(   ) 1,500 - 2,500 บาท

(   ) มากกว่า 2,500 บาทขึ้นไป

7. สถานที่พัก

ลักษณะที่พักอาศัย

(   ) บ้านตนเอง

(   ) หอพัก

(   ) บ้านเช่า

(   ) บ้านญาติ

(   ) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2.1 ด้านความคิด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดของท่านที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เมื่อท่านอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่กำหนดให้ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง ตรงกับความคิดของท่านมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง ค่อนข้างจะตรงกับความคิดของท่านบ้าง

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ไม่ตรงกับความคิดของท่าน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ไม่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันที่มี ชื่อเสียง					
2. มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันที่ให้ ความเสมอภาคแก่บุคคล					
3. เป็นสถาบันที่มีส่วนช่วยในการพัฒนา สังคม					
4. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นตลาดวิชา แห่งแรกในประเทศไทย					
5. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดกว้างทาง การศึกษา					
6. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันที่มี นักศึกษาเรียนมากที่สุด					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันที่ ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย	.....	.....	.....	.....	.....
8. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันที่ ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมมากที่สุด	.....	.....	.....	.....	.....
9. ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการ เข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
10. เปิดโอกาสให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าด้วย ตัวเอง	.....	.....	.....	.....	.....
11. จัดการเรียนการสอนโดยใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย	.....	.....	.....	.....	.....
12. มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีระบบ การเรียนการสอนที่ทันสมัย	.....	.....	.....	.....	.....
13. เรียนมหาวิทยาลัยรามคำแหง เสียค่าใช้จ่ายน้อย	.....	.....	.....	.....	.....
14. อาจารย์ที่สอนมีคุณภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
15. ตำราที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ได้มาตรฐาน	.....	.....	.....	.....	.....
16. สามารถเลือกวิชาเรียนได้ตาม วันเวลาที่ต้องการ	.....	.....	.....	.....	.....
17. มีระบบการวัดผลที่ได้มาตรฐาน	.....	.....	.....	.....	.....
18. การมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำให้ข้าพเจ้ามีโอกาสรู้จักเพื่อนร่วม ชั้นได้มากมาย	.....	.....	.....	.....	.....
19. สาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ					
21. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความรับผิดชอบสูง					
22. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง					

ตอนที่ 2.2 ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรู้สึกของท่านที่มีต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อท่านอ่านข้อความแล้วโปรดพิจารณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่กำหนดให้แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านบ้างพอสมควร
น้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันที่ข้าพเจ้าสนใจที่จะเข้าเรียนตั้งแต่แรก	.....	.....	.....	.....	.....
2. ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....	.....	.....	.....
3. มหาวิทยาลัยรามคำแหง ช่วยพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม	.....	.....	.....	.....	.....
4. ข้าพเจ้ารู้สึกอดิใจที่จะบอกกับใครว่าเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....	.....	.....	.....
5. ข้าพเจ้าภูมิใจเมื่อมีใครกล่าวชมมหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....	.....	.....	.....
6. ข้าพเจ้ารู้สึกอดิใจเมื่อมีคนพูดถึงมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทางไม่ดี	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7. การเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ฝึกให้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ	.....	.....	.....	.....	.....
8. สามารถเลือกวิชาเรียนได้ตาม ความสนใจ	.....	.....	.....	.....	.....
9. ข้าพเจ้าพอใจที่เรียนที่มหาวิทยาลัย รามคำแหง เพราะมีโอกาสทางานทำ ได้ด้วย	.....	.....	.....	.....	.....
10. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนการสอนที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่เหมาะสม กับข้าพเจ้า	.....	.....	.....	.....	.....
11. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้เมื่อสอบไม่ผ่าน หลายวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
12. ข้าพเจ้ารู้สึกมีมด้อย เมื่อพบเพื่อนที่ เรียนในมหาวิทยาลัยปิด	.....	.....	.....	.....	.....
13. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในความสามารถ ของอาจารย์ผู้สอน	.....	.....	.....	.....	.....
14. ข้าพเจ้าศรัทธาในความสามารถของ บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....	.....	.....	.....
15. ข้าพเจ้าภูมิใจที่มีบัณฑิตมหาวิทยาลัย รามคำแหงประกอบอาชีพอยู่ทั่วประเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
16. ข้าพเจ้าภูมิใจที่มีบัณฑิตของมหาวิทยาลัย รามคำแหงเป็นผู้บริหารประเทศ	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 2.3 แนวโน้มที่มีต่อการศึกษาที่มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จะมีข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ขอให้ท่านพิจารณาว่า ท่านเคยแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใดแล้ว

ตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง แบบสอบถามนี้แบ่ง

ออกเป็น 5 ระดับ คือ

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำบ้างบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำน้อยครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับพฤติกรรมที่ท่านทำน้อยครั้งมากจนเกือบไม่ทำเลย

ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
1. ข้าพเจ้าปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2. ข้าพเจ้าเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอบ	.....	.....	.....	.....	.....
3. ข้าพเจ้าวางแผนการเรียน ก่อนลงทะเลเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
4. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนข้าพเจ้ามักจะปรึกษาผู้รู้	.....	.....	.....	.....	.....
5. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจในการเรียนเพื่อให้ได้เกียรตินิยม	.....	.....	.....	.....	.....
6. เมื่อข้าพเจ้าพบเห็นผู้ที่เรียนจบมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีอาชีพมั่นคงทำให้มีกำลังใจที่จะเรียนต่อไป	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
7. ข้าพเจ้าปรึกษาคนที่เกี่ยวกับการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
8. เรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่มี คะแนนเก็บ ต้องดูหนังสือให้มากจึงจะ สอบผ่าน	.....	.....	.....	.....	.....
9. ข้าพเจ้าหาหนังสืออ่านประกอบ เพิ่มเติมจากตำราเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
10. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะเรียนให้จบ เร็วที่สุด	.....	.....	.....	.....	.....
11. ข้าพเจ้าประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนมา เรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนแล้วโปรดทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับความคิด
ของนักศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ได้แก่

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

จริง หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาจริง

พอสมควร

จริงบ้าง หมายถึง ข้อความบางครั้งก็ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา
บางครั้งก็ไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษา

ไม่จริง หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามาก

ไม่จริงที่สุด หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษามากที่สุด

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
1. ข้าพเจ้าไม่ค่อยสนใจการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2. ข้าพเจ้าไม่ค่อยเอาใจใส่การเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
3. ข้าพเจ้ามักจะไม่เข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
4. เมื่อเรียนไม่เข้าใจข้าพเจ้าไม่กล้า ซักถามอาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
5. ข้าพเจ้าไม่ได้วางแผนการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
6. ในแต่ละวันข้าพเจ้าจะใช้เวลาใน การเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเข้า ชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
7. เวลาเมื่อข้าพเจ้าเคยคิดอยากขาด เรียน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
8. ในขณะที่ฟังอาจารย์บรรยายข้าพเจ้าสนใจบรรยายภาคนอกห้องเรียนด้วย	.....	.....	.....	.....	.....
9. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้พูดคุยกับเพื่อนขณะฟังอาจารย์บรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
10. ข้าพเจ้าหยอกล้อกับเพื่อน ขณะฟังอาจารย์บรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
11. ข้าพเจ้าไม่จดบันทึกคำบรรยาย เพราะคิดว่าไม่จำเป็น	.....	.....	.....	.....	.....
12. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
13. เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าจะดูทีวีมากกว่าดูตำรา	.....	.....	.....	.....	.....
14. ข้าพเจ้ามักจะเร่งอ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบ	.....	.....	.....	.....	.....
15. ข้าพเจ้าไม่มีตำราเรียนอ่าน	.....	.....	.....	.....	.....
16. ข้าพเจ้าไม่ถนัดในสาขาวิชาที่เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
17. ข้าพเจ้ามีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอในบางวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
18. ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย	.....	.....	.....	.....	.....
19. ข้าพเจ้าหลับในห้องเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
20. ข้าพเจ้าขาดความรู้ในการใช้ห้องสมุด ทำให้ไม่ทราบวิธีการค้นหนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
21. ข้าพเจ้าจดบันทึกคำบรรยายของอาจารย์ไม่เป็น	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
22. ข้าพเจ้าไม่ทราบวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
23. ที่พักของข้าพเจ้า ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมจะทำการบ้าน ดูหนังสือ ..	.....	.....	.....	.....	.....
24. ข้าพเจ้าคิดว่า วิชาที่ข้าพเจ้าลงทะ เบียนเรียนยากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
25. ข้าพเจ้าไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน	.....	.....	.....	.....	.....
26. ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์	.....	.....	.....	.....	.....
27. ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ	.....	.....	.....	.....	.....
28. ข้าพเจ้าหาหนังสืออ่านนอกเวลาตามที่อาจารย์กำหนดไม่ได้	.....	.....	.....	.....	.....
29. ข้าพเจ้านอนตื่นสายทำให้ไปเรียนไม่ทัน	.....	.....	.....	.....	.....
30. อาจารย์ผู้สอนไม่มีความรู้ในการสอน ..	.....	.....	.....	.....	.....
31. อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
32. อาจารย์ที่สอนด	.....	.....	.....	.....	.....
33. อาจารย์ไม่สนใจนักศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
34. เมื่ออาจารย์ไม่เข้าสอน อาจารย์ไม่แจ้งล่วงหน้าให้นักศึกษาทราบ ...	.....	.....	.....	.....	.....
35. อาจารย์เข้าสอนไม่ตรงเวลา	.....	.....	.....	.....	.....
36. อาจารย์สอนเร็ว	.....	.....	.....	.....	.....
37. ตารางที่อาจารย์ใช้ประกอบการสอนอ่านเข้าใจยาก	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
38. อาจารย์ไม่มีเทคนิคในการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
39. อาจารย์ไม่สนใจความต้องการของ นักศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
40. อาจารย์สอนแต่ทฤษฎีมากกว่าจะเน้น การนำไปใช้	.....	.....	.....	.....	.....
41. อาจารย์เข้มงวดมาก ทำให้บรรยากาศ ไม่น่าเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
42. อาจารย์ตรวจข้อสอบซ้ำ ทำให้ประกาศ ผลการเรียนซ้ำ	.....	.....	.....	.....	.....
43. การให้คะแนนของอาจารย์แต่ละคน ในการสอบแบบอัตนัยมีวิธีการ ไม่เหมือนกัน ขาดความยุติธรรม	.....	.....	.....	.....	.....
44. อาจารย์ออกข้อสอบไม่ตรงกับเนื้อหา ที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
45. อาจารย์ไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษา..	.....	.....	.....	.....	.....
46. อาจารย์ไม่กระตือรือร้นในการสอน...	.....	.....	.....	.....	.....
47. อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การสอนไม่พร้อม	.....	.....	.....	.....	.....
48. ข้าพเจ้าไม่ชอบอาจารย์บางคน ทำให้ ผลการเรียนไม่ดี	.....	.....	.....	.....	.....
49. อาจารย์คือ ผู้สร้างปัญหาให้นักศึกษา..	.....	.....	.....	.....	.....
50. อาจารย์ไม่ค่อยเข้าสอนในชั้นเรียน ปล่อยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	.....	.....	.....	.....	.....
51. อาจารย์สอนเกินเวลา ทำให้ไปเรียน วิชาต่อไปไม่ทัน	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
52. อาจารย์ไม่มีเวลาให้นักศึกษาได้ ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
53. อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
54. อาจารย์ไม่ให้ความสนใจนักศึกษาที่ ที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจบทเรียน .	.....	.....	.....	.....	.....
55. อาจารย์บางท่านแต่งกายไม่เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
56. อาจารย์ไม่ปรับปรุงวิธีการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
57. เมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียน นักศึกษากลับมาพบอาจารย์ยาก	.....	.....	.....	.....	.....
58. ตำราที่อาจารย์ใช้สอนไม่ทันสมัย ...	.....	.....	.....	.....	.....
59. ไม่มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
60. เอกสารสรุปบทบรรยายของวิชาต่าง ๆ หลายวิชาไม่มี	.....	.....	.....	.....	.....
61. อาจารย์ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	.....	.....	.....	.....	.....
62. อาจารย์สอนต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย	.....	.....	.....	.....	.....
63. อาจารย์ไม่ตรวจข้อบกพร่องของข้อสอบ ก่อนนำมาให้นักศึกษาสอบ บางครั้ง ผิดพลาดหรือตัวหนังสือไม่ชัดเจน ...	.....	.....	.....	.....	.....
64. เพื่อนชวนข้าพเจ้าคุยขณะเรียนหนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
65. เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการ เรียน เมื่อข้าพเจ้าไปขอความช่วยเหลือ.....	.....	.....	.....	.....	.....
66. เพื่อนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่า ส่วนรวม	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
67. เพื่อน ๆ ไม่มีความจริงใจต่อกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
68. เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเข้ากันไม่ได้ ..	.....	.....	.....	.....	.....
69. เพื่อนเข้าห้องเรียนช้า ทำให้รบกวน สมาธิในการเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
70. ข้าพเจ้ารู้สึกแหวเมื่อขาดเพื่อน ..	.....	.....	.....	.....	.....
71. เพื่อนบางคนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ	.....	.....	.....	.....	.....
72. ข้าพเจ้าไม่ได้รับความยอมรับจาก เพื่อน ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
73. ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาการ เรียนกับเพื่อนในห้องได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
74. เพื่อนคุยส่งเสียงดังขณะเรียนหนังสือ..	.....	.....	.....	.....	.....
75. ข้าพเจ้าหาเพื่อนที่มีความสามารถ ในการติววิชาไม่ได้	.....	.....	.....	.....	.....
76. เพื่อน ๆ ในที่พัก มักรบกวนสมาธิ ในขณะที่ข้าพเจ้าทำงานหรืออ่านหนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
77. ห้องเรียนสกปรก	.....	.....	.....	.....	.....
78. ห้องเรียนบางวิชาจำนวนนักศึกษามีมาก จนแน่นห้องเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
79. อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว	.....	.....	.....	.....	.....
80. ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน	.....	.....	.....	.....	.....
81. ทิวภาพไม่ชัด	.....	.....	.....	.....	.....
82. เสียงอาจารย์ดังไม่ชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
83. อาคารเรียนหายาก	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	ไม่จริง ครึ่ง	ไม่จริง ที่สุด
84. อาคารเรียนตั้งอยู่ห่างกัน ทำให้ เสียเวลาเดินทาง					
85. ในห้องสมุดมีนักศึกษาคุยกันเสียงดัง					
86. ไม่มีที่นั่งพักผ่อนที่ร่มรื่น					
87. มีกลิ่นอาหารเข้าไปรบกวนในห้องเรียน					
88. ห้องเรียนมืดและอับ					
89. ห้องสมุดมีหนังสือน้อย และไม่ทันสมัย					
90. มีสุนัขเข้าไปรบกวนในห้องเรียน ขณะ อาจารย์กำลังทำการสอน					
91. เก้าอี้นั่งเรียนสกปรก					
92. เก้าอี้นั่งเรียนไม่เพียงพอกับจำนวน นักศึกษา					

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนเป็นรายข้อ

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนเป็นรายข้อ

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านส่วนตัวนักศึกษา</u>		
1. ข้าพเจ้าไม่ค่อยสนใจการเรียน	2.35	0.97
2. ข้าพเจ้าไม่ค่อยเอาใจใส่การเรียน	2.17	0.89
3. ข้าพเจ้ามักจะไม่เข้าชั้นเรียน	2.24	0.97
4. เมื่อเรียนไม่เข้าใจข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์	3.50	1.08
5. ข้าพเจ้าไม่ได้วางแผนการเรียน	2.24	0.93
6. ในแต่ละวันข้าพเจ้าจะใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเข้าชั้นเรียน	1.81	0.92
7. เวลาเมื่อข้าพเจ้าเคยคิดอยากขาดเรียน	3.06	1.04
8. ในขณะที่ฟังอาจารย์บรรยายข้าพเจ้าสนใจบรรยายนอกห้องเรียนด้วย	2.74	0.93
9. ข้าพเจ้ามีความสุขที่ได้พูดคุยกับเพื่อนขณะฟังอาจารย์บรรยาย	2.55	1.00
10. ข้าพเจ้าหยอกล้อกับเพื่อน ขณะฟังอาจารย์บรรยาย	2.33	0.91
11. ข้าพเจ้าไม่จดบันทึกคำบรรยาย เพราะคิดว่าไม่จำเป็น	1.97	0.85
12. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน	2.75	0.95
13. เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าจะดูทีวีมากกว่าดูตำรา	2.74	1.04
14. ข้าพเจ้ามักจะเร่งอ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบ	3.55	1.08
15. ข้าพเจ้าไม่มีตำราเรียน อ่าน	2.05	1.00
16. ข้าพเจ้าไม่ถนัดในสาขาวิชาที่เรียน	2.30	0.97

ตาราง (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
17. ข้าพเจ้ามีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอในบางวิชา	3.42	1.05
18. ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย	2.45	0.92
19. ข้าพเจ้าหลับในห้องเรียน	2.60	0.87
20. ข้าพเจ้าขาดความรู้ในการใช้ห้องสมุดทำให้ ไม่ทราบวิธีการค้นหนังสือ	2.72	0.94
21. ข้าพเจ้าจัดบันทึกคำบรรยายของอาจารย์ไม่เป็น	2.20	0.90
22. ข้าพเจ้าไม่ทราบวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ	2.79	1.02
23. ที่พักของข้าพเจ้า ไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมจะทำการบ้าน ดูหนังสือ	2.66	1.08
24. ข้าพเจ้าคิดว่า วิชาที่ข้าพเจ้าลงทะเบียนเรียน ยากเกินไป	2.67	0.84
25. ข้าพเจ้าไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน	2.93	0.81
26. ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์	3.28	0.97
27. ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ	3.85	0.92
28. ข้าพเจ้าหาหนังสืออ่านนอกเวลาตามที่อาจารย์ กำหนดไม่ได้	2.91	0.92
29. ข้าพเจ้านอนตื่นสายทำให้ไปเรียนไม่ทัน	2.38	0.99
<u>ด้านอาจารย์ผู้สอน</u>		
30. อาจารย์ผู้สอนไม่มีความรู้ในการสอน	1.81	0.77
31. อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม	1.96	0.78

ตาราง (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
32. อาจารย์ที่สอนดู	1.95	0.76
33. อาจารย์ไม่สนใจนักศึกษา	2.20	0.91
34. เมื่ออาจารย์ไม่เข้าสอน อาจารย์ไม่แจ้ง ล่วงหน้าให้นักศึกษาทราบ	2.94	1.05
35. อาจารย์เข้าสอนไม่ตรงเวลา	2.67	0.84
36. อาจารย์สอนเร็ว	3.10	0.83
37. ตารางที่อาจารย์ใช้ประกอบการสอนอ่าน เข้าใจยาก	2.94	0.88
38. อาจารย์ไม่มีเทคนิคในการสอน	2.59	0.90
39. อาจารย์ไม่สนใจความต้องการของนักศึกษา	2.69	0.97
40. อาจารย์สอนแต่ทฤษฎีมากกว่าจะเน้นการนำไปใช้	3.08	0.84
41. อาจารย์เข้มงวดมาก ทำให้บรรยากาศไม่น่าเรียน	2.41	0.79
42. อาจารย์ตรวจข้อสอบช้า ทำให้ประกาศผลการเรียนช้า	4.22	0.96
43. การให้คะแนนของอาจารย์แต่ละคนในการสอบแบบ อัตนัยมีวิธีการไม่เหมือนกัน ขาดความยุติธรรม	3.04	1.08
44. อาจารย์ออกข้อสอบไม่ตรงกับเนื้อหาที่สอน	2.72	0.90
45. อาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์กับนักศึกษา	2.25	0.82
46. อาจารย์ไม่กระตือรือร้นในการสอน	2.21	0.80
47. อาจารย์เตรียมอุปกรณ์การสอนไม่พร้อม	2.41	0.86
48. ข้างพเจ้าไม่ชอบอาจารย์บางคน ทำให้ผลการเรียนไม่ดี	2.15	0.91
49. อาจารย์คือ ผู้สร้างปัญหาให้นักศึกษา	2.33	1.13

ตาราง (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
50. อาจารย์ไม่ค่อยเข้าสอนในชั้นเรียนปล่อยให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง	2.06	0.83
51. อาจารย์สอนเกินเวลา ทำให้ไปเรียนวิชาต่อไปไม่ทัน	2.41	0.79
52. อาจารย์ไม่มีเวลาให้นักศึกษาได้ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ	2.77	0.89
53. อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา	2.47	0.84
54. อาจารย์ไม่ให้ความสนใจนักศึกษาที่ที่เรียนไม่ทันหรือไม่เข้าใจบทเรียน	2.73	0.93
55. อาจารย์บางท่านแต่งกายไม่เหมาะสม	2.07	0.74
56. อาจารย์ไม่ปรับปรุงวิธีการสอน	2.67	0.88
57. เมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียนนักศึกษาจะพบอาจารย์ยาก	3.45	0.97
58. ตำราที่อาจารย์ใช้สอนไม่ทันสมัย	2.59	0.82
59. ไม่มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน	2.92	0.97
60. เอกสารสรุปคำบรรยายของวิชาต่าง ๆ หลายวิชาไม่มี	3.45	1.01
61. อาจารย์ใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้อง	2.50	0.80
62. อาจารย์สอนต่อเนื่องเป็นเวลานานทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย	3.31	0.97
63. อาจารย์ไม่ตรวจข้อบกพร่องของข้อสอบก่อนนำมาให้นักศึกษาสอบ บางครั้งผิดพลาดหรือตัวหนังสือไม่ชัดเจน	3.14	0.95

ตาราง (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน</u>		
64. เพื่อนชวนข้าพเจ้าคุยขณะเรียนหนังสือ	2.99	0.86
65. เพื่อนไม่ให้ความช่วยเหลือ ด้านการเรียนเมื่อข้าพเจ้าไปขอความช่วยเหลือ	2.34	0.85
66. เพื่อนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม	2.62	0.86
67. เพื่อน ๆ ไม่มีความจริงใจต่อกัน	2.60	0.87
68. เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเข้ากันไม่ได้	2.54	0.88
69. เพื่อนเข้าห้องเรียนช้า ทำให้รบกวนสมาธิในการเรียน	2.94	0.94
70. ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่อขาดเพื่อน	3.50	1.09
71. เพื่อนบางคนทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ	2.97	0.95
72. ข้าพเจ้าไม่ได้รับความยอมรับจากเพื่อน ๆ	2.21	0.79
73. ข้าพเจ้าไม่สามารถปรึกษาปัญหาการเรียนกับเพื่อนในห้องได้	2.77	0.99
74. เพื่อนคุยส่งเสียงดังขณะเรียนหนังสือ	3.13	0.92
75. ข้าพเจ้าหาเพื่อนที่มีความสามารถในการติววิชาไม่ได้	3.14	1.01
76. เพื่อน ๆ ในที่พัก มักรบกวนสมาธิในขณะที่ข้าพเจ้าทำงานหรืออ่านหนังสือ	3.07	1.09

ตาราง (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	N = 966	
	$\bar{X}$	S.D.
<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u>		
77. ห้องเรียนสกปรก	3.14	0.90
78. ห้องเรียนบางวิชาจำนวนนักศึกษามีมากจนแน่น ห้องเรียน	3.69	0.89
79. อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว	3.95	0.91
80. ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน	3.30	0.90
81. ที่วิภาไม่ชัด	3.49	0.94
82. เสียงอาจารย์ดังไม่ชัดเจน	2.68	0.93
83. อาคารเรียนหายาก	2.39	0.95
84. อาคารเรียนตั้งอยู่ห่างกัน ทำให้เสียเวลาเดินทาง	2.80	1.07
85. ในห้องสมุดมีนักศึกษาคุยกันเสียงดัง	2.48	0.93
86. ไม่มีที่นั่งพักผ่อนที่ร่มรื่น	3.19	1.12
87. มีกลิ่นอาหารเข้าไปรบกวนในห้องเรียน	2.63	0.97
88. ห้องเรียนมืดและอับ	2.74	1.01
89. ห้องสมุดมีหนังสือน้อย และไม่ทันสมัย	2.59	0.98
90. มีสุนัขเข้าไปรบกวนในห้องเรียน ขณะอาจารย์ กำลังทำการสอน	2.74	1.03
91. เก้าอี้ในห้องเรียนสกปรก	2.92	0.93
92. เก้าอี้ในห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	3.05	1.03

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวราตรี พงษ์สุวรรณ
เกิดวันที่	9 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2502
สถานที่เกิด	อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	89/294 ซอยโอสถ 2 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	งานนโยบายและแผน สำนักงานเลขาธิการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2532	กศ.บ. (วิชาเอกการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2540	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร